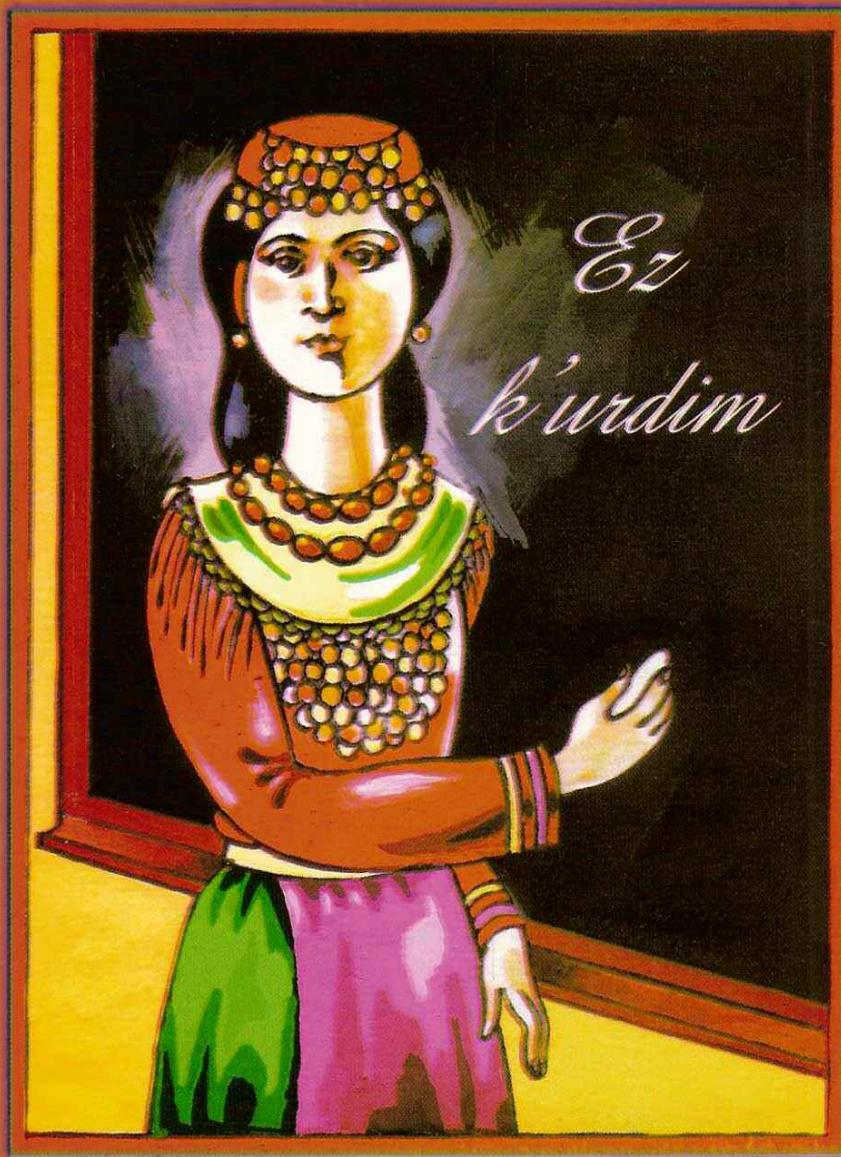

ALİFBA

BONA ZİMANÊ K'URDÎ

أَلِيفْبَا
بُونا زِيْمَانَهُ كُورْدِي

ALÎF BA

BONA ZİMANÊ K'URDÎ
(KURMANCÎ)

BÎ T'ÎPÊD LATÎNÎ

ئەنەنە

ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە^{ئەنەنە}
(ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە)
ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە

T'IBILISI
20 ئۆزىزىل 04
TBILISI

Neqşk'arê r'ûyêd p'irtûkê Lêvan Ûtêyan (Gergerî).
გარეგანი დაასურათა მხატვარმა ლევან უტეიანმა (გარგარიშ).
The cover illustrates by Levan Uteian (Gargari).

Çapk'arê ser kompûtêrê û dîzayînê Îraklî Şêşêlîzê
კომპიუტერული უზრუნველყოფა და დიზაინი ირაკლი შეშელიძის
Irakli Sheshelidze computer service and design.

„ALÎFBA BONA ZIMANÊ K’URDÎ“ ronayî dîtiye ji destê pirojêya bayîlozzxana P’adşatiya Nîdêrlandan di Gurcistanê da.

Civaka k’urdêd bajarvanêd Gurcistanê sipasiya xweye dilgermî dibêje bayîlozzxana P’adşatiya Nîdêrlandan di Gurcistanê da seba k’omekdariya bêk’ara xwe di şuxulê amade û neşirkirina vê p’irtûka „Alîfbê“.

Kirinê bayîlozzxana bilind gavekî yekemînî giringe, k’îjan jî bona xweyî kirina zimanê k’urdî-yek ji zimanêd diniyalîkêye herî kemnar, di Gurcistanê da hatiye havêtinê.

„Alîfba bona zimanê k’urdî“ (ser h’îmê t’îpêd latînî) cara e’vile di Gurcistanê da neşir biye. Ew bona wan k’urdêd Gurcistanê çê biye yêd ku zimanê dê (zîkmakî) dizanin (dip’eyîvin) û nêta wan heye ser zimanê dê hînî xwendin-nivîsandinê bin.

„Alîfba“ him jî dikare arîk’ariyê bide wan k’urdan k’îjan jî dil dîkin alîfba gurcî û zimanê gurckî pêbîzan bin.

AMADEK’AR Û BERPIRSİYARÊ P’IRTÜKÊYE:

Zanevanê rojhilatnasiyê, k’urdnas, xudan-berpirsiyarê rojnama k’urdî „Gilavêj“ di Gurcistanê da, nûçegîhan, r’êbirê p’ara belakirinê bi zimanê k’urdî ya radiya Gurcistanêye dewletê, helbestvan, xweyê xelata dewletê ya ordêna layîqiyyê

K’EREMÊ ANQOSÎ

“ანბანი ქურთული ენისათვის” გამოიცა საქართველოში ნიდერლანდების სამეფოს საელჩოს ფინანსური მხარდაჭერით.

საქართველოს ქურთული სათვისტომო გულწრფელ მაღლობას უხდის საქართველოში ნიდერლანდების სამეფოს საელჩოს იმ სამაგალითო ქველმოქმედებისათვის, რომელიც მან უანგაროდ გასწია წინამდებარე “ანბანის” მომზადებისა და გამოცემისათვის.

საელჩოს ეს ინიციატივა არის პირველი სერიოზული ნაბიჯი საქართველოში მსოფლიოს ერთ-ერთი უძველესი ენის- ქურთული ენის გადარჩენისა და დაცვის საქმეში.

“ანბანი ქურთული ენისათვის” (ლათინური ანბანის საფუძველზე) წარმოდგენილი სახით საქართველოში პირველად გამოიცა. იგი გათვალისწინებულია საქართველოს ქურთებისათვის, რომლებმაც იყიან მშობლიურ ქურთულ ენაზე ლაპარაკი და სურთ შეისწავლონ თავიანთ მშობლიურ ენაზე წერა-კითხვა.

“ანბანი” აგრეთვე იმავდროულად დახმარებას გაუწევს ქურთებს ქართული ანბანისა და ქართული ენის დაუფლებაში.

შემდგენელი და რედაქტორი:

მეცნიერი-აღმოსავლეთმცოდნე, ქურთოლოგი, საქართველოში ქურთული გაზეთის „გლავეჟის” გამოცემელ-რედაქტორი, ეურნალისტი, საქართველოს სახელმწიფო რადიოს ქურთულ ენაზე გადაცემათა უფროსი რედაქტორი, მწერალი, ლირსების ორდენისანი

ქარიბ ახყოსი (ქარამე ახყოსი)

„The Kurdish alphabet“ has been published in Georgia through a kind support of the Dutch Embassy in this country.

The Kurdish community of Georgia expresses its gratitude to the Dutch Embassy for the charity that has made the publication of the Kurdish alphabet possible. The Dutch Embassy initiative has come up as the first step towards the preservation of the Kurdish language – one of the world's ancient languages. It was the first time the Latin-based Kurdish alphabet has been published in Georgia. The Alphabet is targeted at the Kurdish speakers willing to be literate in their native language.

The alphabet will also help the local Kurds in mastering the Georgian alphabet and language.

The Alphabet was compiled and edited by **Mr. KARIM ANKOSI**, an orientalist, the publishing editor of the Kurdish „Glavez“ newspaper printed in Georgia, the Editor – in-Chief of the Kurdish Service of the Georgian State Radio and a writer conferred with the Order of Honour.

ALÎFBA
BONA ZÎMANÊ K'URDÎ
(KURMANCÎ)
BÌ T'ÎPÊD LATÎNÎ

№	T'ÎPÊD ÇAPÊ		T'ÎPÊD DESNIVISANDÎNÊ		GURCKÎ هەرئەلەد
	T'ÎPÊD MEZİN لەنەن بەشىزلىرىنى اىلمەدى	T'ÎPÊD BİÇ'ÜK آتاڭارا بەشىزلىرىنى اىلمەدى	T'ÎPÊD MEZİN لەنەن كەلەنچەنەن اىلمەدى	T'ÎPÊD BİÇ'ÜK آتاڭارا كەلەنچەنەن اىلمەدى	
1	A	a	A	a	س*
2	B	b	B	b	ب
3	C	c	C	c	خ
4	Ç	ç	Ç	ç	ئ
5	Ç'	ç'	Ç	ç'	ئ
6	D	d	D	d	غ
7	E	e	E	e	ئ
8	E'	e'	E'	e'	ئ
9	Ê	ê	Ê	ê	ا
10	F	f	F	f	ف
11	G	g	G	g	پ
12	H	h	H	h	ۋ
13	H'	h'	H'	h'	ئ
14	İ	i	İ	i	ي
15	Î	î	Î	î	ي
16	J	j	J	j	چ
17	K	k	K	k	ڭ
18	K'	k'	K'	k'	ڭ
19	L	l	L	l	ل
20	M	m	M	m	م

ALÎFBA
BONA ZİMANÊ K'URDÎ
(KURMANCÎ)
BÎ T'ÎPÊD LATÎNÎ

№	T'ÎPÊD ÇAPÊ		T'ÎPÊD DESNIVÎSANDİNÊ		GURCKÎ ئەرتوغۇل
	T'ÎPÊD MEZİN دۇلۇ ۋەڭىزلىرىنى اپارمانى	T'ÎPÊD BİC'ÜK قاڭارا ۋەڭىزلىرىنى اپارمانى	T'ÎPÊD MEZİN دۇلۇ ۋەڭىزلىرىنى اپارمانى	T'ÎPÊD BİC'ÜK قاڭارا ۋەڭىزلىرىنى اپارمانى	
21	N	n	ñ	ń	ń
22	O	o	ö	ö	ö
23	P	p	p	p	p
24	P'	p'	p'	p'	p'
25	Q	q	Q	q	q
26	R	r	R	r	r
27	R'	r'	R'	r'	r'
28	S	s	s	s	s
29	S̄	s̄	s̄	s̄	s̄
30	T	t	t	t	t
31	T'	t'	T'	t'	t'
32	U	u	ü	ü	ü
33	Û	û	Û	û	û
34	V	v	v	v	v
35	W	w	w	w	w
36	X	x	X	x	x
37	X'	x'	X'	x'	x'
38	Y	y	Y	y	y
39	Z	z	ż	ż	ż

* Evan t'ipan di alîfba gurcî da t'unene

* چەرتىچى ئەنداڭشى ئەڭىنەنچەلىق ئەنمەپى ئەن ئەپتەپى.

A

a

Ճ

A a

AV
Վայրուն

AŞ
Վիսվայօլուն

AGİR
Եշելուն

AL
Ըստութա

AVAYÎ
Մշնոծա

AŞPÊJ
Ցիարյուլուն

AMAN
Հյուրքյելուն

AVTOMAT
Ավտոմատուն

**A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'**

**I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W**

**X
X'
Y
Z**

- **AD** - գույս
- **ADAR** - մարդուն
- **ADE** - ցանծելուն
- **AHİL** - մռեցուն
- **AGÜR** - աշուրուն
- **ALAV** - Եղեկնուն ալուն
- **ALİFBÄ** - անձանուն
- **ALİ** - մեսարյան
- **AMOJİN** - ծուցունա
- **AP** - ծունա
- **AQIL** - քյոյս
- **AR** - զյանուն

- **ARDÛ** - ևանցայուն
- **ARMANC** - մօժանուն
- **ASTAR** - սարհելուն
- **AŞVAN** - մինչև վայուն
- **AŞIQ** - աժոյուն
- **AŞXANE** - ևամժարյուլուն
- **AX** - մօբան
- **AXP** - նացայուն
- **AX'A** - ծափունա
- **AZA** - տպունչուն
- **AVRÊJ** - ևարբյայուն

A

a

A *a*

A
B
C
Ç
Ç’
D
E
E
Ê
F
G
H
H’
İ
İ
J
K
K’
L
M
N
O
P
P’
Q
R
R’
S
Ş
T
T’
U
Ü
V
W
X
X’
Y
Z

B b ð

B b

BALT'E
ပုံးလေး

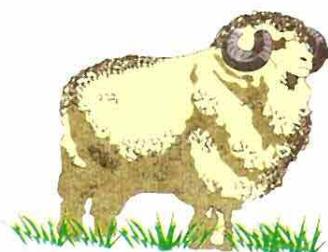
BÊR
ပာရာ

BELG
ဖွှေတော်လှိုင်

BEQ
ပာရွာယ်

BERAN
ပြုံးဘာရာ

BEX
ပာစုံကာန်

BİZİN
တော်

BİLBİL
ပျော်ပျော်လှိုင်

BA - ဂျာ	BAXVAN - မျှပါလျ
BABAX - အမာဒို	BAZAR - ပာზာရာ
BAHAR - ဂျားဖွံ့ဖြိုးလှိုင်	BAZİN - လာမားချော်
BAJAR - ဂျာလားချိုး	BELGİ - ပာလိုင်း
BAR - ပြုံးဝါရာစာ	BERİK - ဇာဝါ
BARAN - ပြုံးဝါမာ	BERF - တော်လွှဲ
BASK - ဖွှေ့စာ	BEROS - ဂျာပို
BAŞ - ကျား	BE'R - ဇူလာ
BAKUR - ပိုရစိုဝါရာ	BÉRAQ - ဇူရာမာ
BAŞUR - လာမိုရာစာ	BİBER - ပြုံးပျော်
BAV - မာမာ	BİJANG - ပြုံးမိုးမာ
BAX' - ပာလိုင်	BİRÜ - ပြုံးပါ
	BİRA - မား

B

b

B B

T C X

C c

A
B
C
Ç
C'
D

E
E'
Ê

F
G

H
H'

I
I'

J
K
K'

L
M

N
O
P
P'

Q
R
R'

S
S'

T
T'

U
U'

V
W

X
X'

Y
Z

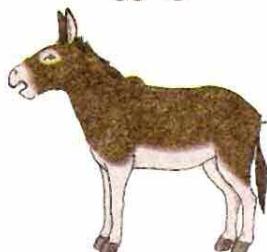
CENÛ
კვიცი

CERİK
დოქი

CÜCİK
წიწილა

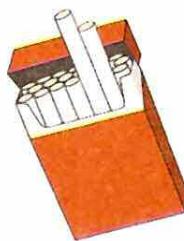
CEHŞİK
ჩოჩორი

CÊV
ჯიბე

COLAN
საქანელა

CİX'ARE
კაპიროსი

CAX'
გისოსი

C

C

T C X

A
B
C
C'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

Ҫ Ҫ Ҥ

Ҫ Ҫ

ҪAKÛÇ
ჩայշին

ҪAYÎDANG
ჩաიდანი

ҪENT'E
ჩანთა

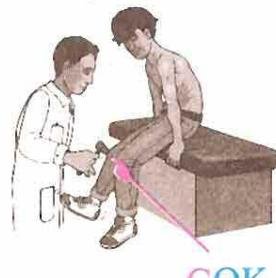
ҪENGAL
ჩանგაլი

ҪADİR
კარავი

ҪARİX
ქალამანი

ҪOK
მუხლი

ҪOMAQ
კომბალი

Ҫ

Ҫ

Ҫ Ҫ

Ҫ Ҫ' Ӯ

Ҫ' Ҫ'

A
B
C
Ҫ
D

E
E'

Ӗ

F

G

H

H'

İ

İ

J

K

K'

L

M

N

O

P

P'

Q

R

R'

S

S'

T

T'

U

U'

V

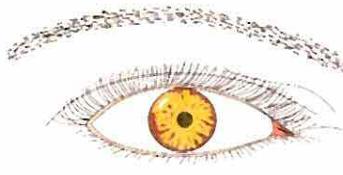
W

X

X'

Y

Z

Ҫ'E'V
ئۇغاڭى

Ҫ'IRA
قۇرۇڭى

Ҫ'IVÎK
دېلىرىنە

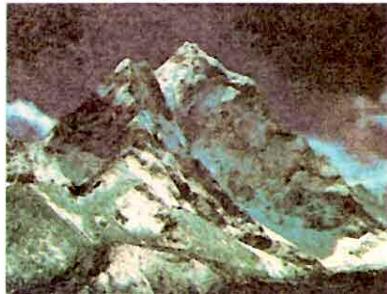
Ҫ'ÊJÍK
گىنچىتى

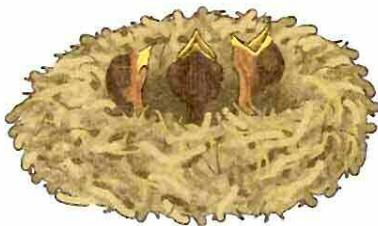
Ҫ'ÊLEK
دەرىخە

Ҫ'ÎÇ'EK
غۇزىيەلە

Ҫ'IYA
مۇسا

Ҫ'ÜK
دەرىڭىز

- ҪEK - ئاڭىدا
- Ҫ'E'L - ۋەلە، ئەرەم
- Ҫ'EM - مەيدانىڭىز
- Ҫ'ENG - ڭۈڭىز
- Ҫ'ERM - ڭۈڭىز
- Ҫ'EP - گەرگەنە
- Ҫ'EPL - گەنەرە
- Ҫ'ERE - گەنەرە
- Ҫ'İC'IK - ڭۈڭىز

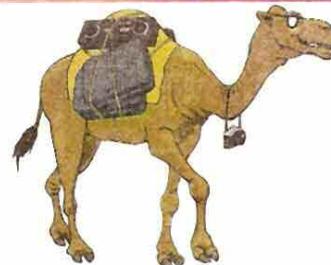
- Ҫ'IQIL - ტەڭىتى
- Ҫ'INİ - چەبا
- Ҫ'IRK - წۈچۈر
- Ҫ'IROK - ۋەلەپەرە
- Ҫ'IROKBËJ - گەنەرەپەرە
- Ҫ'ÜC'IK - گەنەنە
- Ҫ'ITI - گەنەرەپەرە
- BERҪ'E'VK - گەنەرە

A
B
C
Ç
Ç'
D

D d Þ

D d

DEF
დოლი

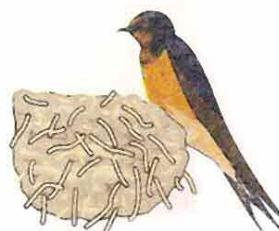
DİDAN, DİRAN
კბილი

DİK
მამალი

DERİ
კარები

DÜMEQESK
მერცხალი

DAS - ნამგალი	DËL - კუდი
DENG - ხმა	DËR - ეკლესია
DERGE - ალაფაფი	DESMAL - ლეჩაქი
DEV - პირი	DİL - გული
DERS - გაკვეთილი	DİN - რელიგია
DERSDAR - მასწავლებელი	DİWAR - კდელი
DERSXANE - საკლასო ოთახი	DİZ - ქოთანი
DERMAN - წამალი	DİRËJ - გრძელი
DERMANXANE - აფთიაქი	DOST - მეგობარი
DEFÇI - მედოლე	DÜJMİN - მტერი
DENGBEJ - მომღერალი	DÜ - ბოლი
DEST - ხელი	DÜMAN - ნისლი
DE'WAT - ქორწილი	DİBİSTAN - სკოლა
DERZİ - ნემსი	

D

d

D d

Է Յ

E e

A
B
C
Ç
Ç'
D

E'
Ê
F
G
H
H'
Î
Î
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y

EXTİYAR
մոելցօ

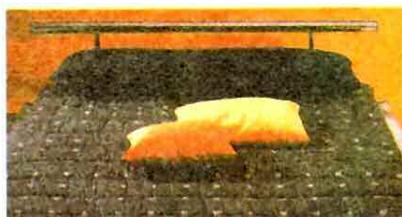
ELOK
օճաշրո

ELEK
սալշրո

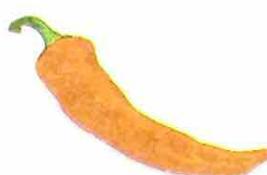
ESKER
շարօնքացօ

BELĞİ
ծալովի

BERAZ
լորո

BİBER
բիբեր

BİREK
եղբեօ

EM - հզեն	EW - օև
EZ - թյ	EVİN - նոցարուղօ
EGLÉ - զվաճան	EWLED - ֆըօլո
EK'İN - մռազալօ	EYWAN - աղանօ
EMEK - մրռմա	EZBER - նյեմօրօ
ENDAM - წչարօ	BELG - գոտողօ
ERƏ - ջօան	BEQ - ծացացօ
ERMENİ - ևռմյօն	CERİK - դոյխօ
ERMÜŞ - ածրյթմօն	ÇENT'E - հանտա
EŞKERE - աժյարա	Ç'EM - մջոնարյ
ET'EK - յալտա	DERİ - յարյօն
EVA - յև	DEF - դողօ

Ե

Ե

Յ

Յ

A
B
C
Ç
D

E'

Ê

F

G

H

H'

I

I'

J

K

K'

L

M

N

O

P

P'

Q

R

R'

S

S'

T

T'

U

Ü

V

W

X

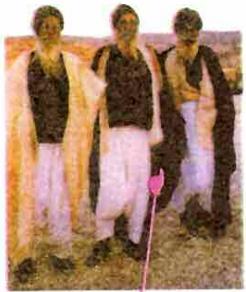
X'

Y

Z

ꝝ ꝟ Ꝝ

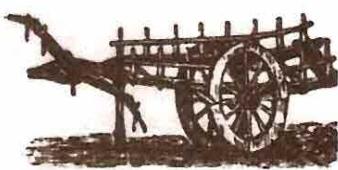
E' e'

E'BA
ხალათი

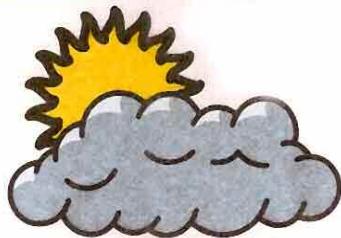
E'RD
დედამიწა

E'REBE
ურები

E'ZMAN
ცა

E'WIR
ღრუბელი

BE'R
ზღვა

E'YNE
სარკე

E'NÎ
შუბლი

E'DET - ჩვეულება	E'REB - არაბი
E'GIT, E'FAT - გმირი	E'RŞ - კამარა, თაღი
E'DLAYÎ - მშვიდობა	E'RŞE E'ZMAN - ცის თაღი, ცის კამარა
E'BÛR - საქმე	E'RZE - განცხადება
E'FÛ - შეწყალება	E'SL - წარმომავლობა
E'DEBİYAT - ლიტერატურა	E'VD - ადამიანი
E'LB - კათხა	E'WIL - პირველი
E'MBAR - საწყობი	E'YID - ზეიმი, ღლესასწული
E'MEL - საქმე	E'ZİZ - ძვირფასი
E'CÈV - სასწაული	E'YAR - ტიკი
E'MİR - სიცოცხლე	C'E'V - თვალი
E'NİŞK - იდავვი	

E'
e'

Է Ե Յ

Է Ե

A
B
C
Ç
D

E
E'

Է

F
G
H

H'

I
J
K
K'

L
M
N

O
P
P'

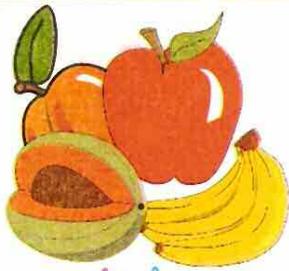
Q
R
R'

S
S'

T
T'

U
U'

V
W
X
X'

ԷՄԻՇ
նօլո

ԷՐԵ
յլոծո

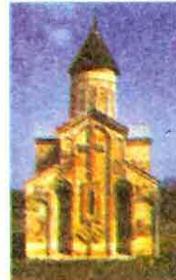
ԷՐԱՏÎ
տաշմալո

ՃԵ
դյա

ԷԼԵԿ
յոլեթի

ՃԵՐ
յըլյեսօ

ԲԵՐ
ձարո

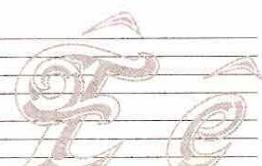
ԲԵՐԱԾ
ըրոշա

- ԷՐԻՆ - պյունկ
- ԷԼ - լոմի
- ԷՊԵՍԵ - սայմառնօ
- ԷՐԻՇ - ոյրունի
- ԷՏ - լուցունո
- ԷՏ'ԻՄ - ռծոռնո
- ԷՎԱՐ - ևրամո
- ԷԶԴԻ - յնունո
- ՃԵԼ - յայլո

- Ճ'ԷԼԵԿ - ճրոխ
- ՃԵՎ - չոծյ
- ՃԵՐԱԾ - քրոշա
- ՃԵՐԻՆԳ - ևպերո
- ՃԵՏԻԿ - այբանո
- ՃԵԿԵՐ - շարշունօ
- Ճ'ԷՐ - ճաճա
- ՀԵԿ - հայրունի

Է

Ե

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

F f ڦ

F f

FİL
سَبِيلْ

FİQ
سَالَةُ مَعْرِفَةٍ

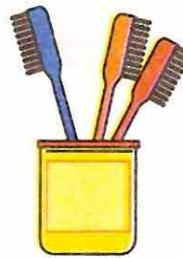
FİNDİQ
تَهْيَلْ

FİRİNDE, FİROK
تَوْقِيْتُمْطَرِّيْنَاءُو

FİNCAN
قَنِيقَانِ

FİRCE
خَاجَرِيْسِيْ، قَعْنَجِيْ

FÊKİ
نَهْلِيْ

DEF
دَرَلِيْ

FARS - საარსელი	FİKİR - ფიქრი
FEDA - მსხვერპლი	FİRİN - ნესტო
FELEK - ბეღი	FIRQİ - განსხვაუება
FERMAN - ბრძანება	FİTİL - ფითილი
FERH'ENG - ღევჟიკონი	FİNO - ქუდი
FEYİDE - შეღვი	FİTİNİ - სტვენა
FE'M - ჭკუა, გონება	BERF - თოვლი
FIRAQ - ჭურჭული	DEF - დოლი
FİRAVİN - საღილი	CEFA - ჯაფა

ڦ

f

F f

T *G* *g* *đ*

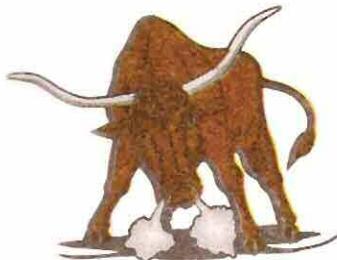
G g

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
F

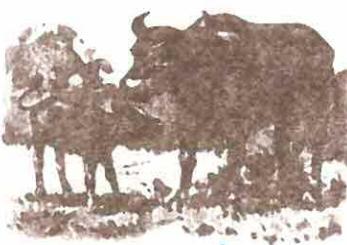
G

H
H'
İ
İ'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'

X
X'
Y
Z

GA
ხარი

GAMĒŞ
კამეჩი

GEMİ
გემი

GÊZÎ
ცოცხი

GUL
ვარდი

GUR'
მგელი

GOPAL
კომბალი

GORE
წინდა

- **GAK'UVÎ** - ირემი
- **GEDE** - ბიჭი
- **GARAN** - ჯოგი
- **GAVAN** - ბეჯოგე
- **GENİM** - ხორბალი
- **ĞİZİR** - სტაფილო
- **GEM** - აღვირი
- **ĞISK** - თაკანი
- **ĞELİ** - ხეობა
- **ĞIRİK** - გორაკი
- **GOL** - ტბა
- **GOLIK** - ხბო
- **ĞOST** - ხორცი

- **GERM** - თბილი
- **GEZ GEZK** - ჭინჭარი
- **GOVEND** - ფერხული, ცვევა
- **GOŞE** - კუთხე
- **GAV** - ნაბიჯი
- **GEMAR** - ნაგვი
- **ĞLİ** - სიტყვა
- **ĞRAN** - მძიმე
- **ĞIREĞİR** - უხუცესი
- **ĞHA** - ბაღაზი
- **GULAN** - მაისი
- **GUND** - სოფელი

A
B
C
Ç
D
E
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

H h 3

H h

HESP
çırğın

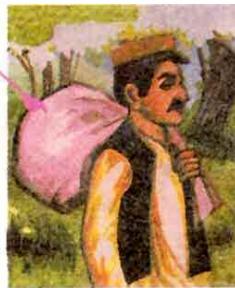

çırçır

HEBAN

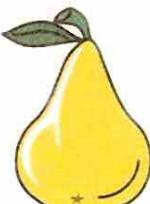
çürdə

HESK
həmə

HÊLÛN
bürde

HİRMÎ
mısır

HEYİKEL
həgəl

HÎV
mətəvərə

HAVİN - əzəmətli	HÊKERÛN - gərdən gəzər
HERE! - Növ!	HÊSTİR - çırçır
HERMÜŞ - aðarşılıq	HÊNİK - gərəllə
HESİN - rəqib	HORİ - qızılca
HESİNKER - məşhur	HOSTA - oksforda
HESTÛ - dəvə	HİNGUV - təzəlik
HEVAL, HOGİR - aməsənəgə	HÊJA - aðələ, dəriñə
HEJİR - ləzər	HEJMAR - təzəlik, rəcipəzə
HEVİR - çəmən	HEQ - əzəmətli, qəsə
HEVSAR - aðarşılıq	HÊDİ - nəjərə
HEWA - əzəmətli	HÛR - fırıldaq
HEVRAZ - aðarşılıq	

H

h

H H

H' h' Հ

H' h'

A
B
C
Ç
D
E
Ê
F
G
H

H'

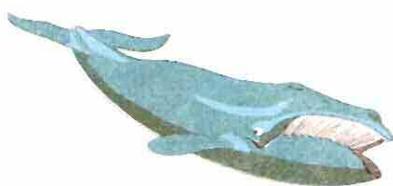
I
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

H'İRÇ
Հատվո

H'İNAR
Ծրո՞յցըլո

H'ÛT
Յշմակո

H'EYAT
Եթո

H'EKİM
Եյօմօ

H'ED - Տանձարո	H'EZR - Առան
H'EDAD - Թէքքալո	H'EZRAN - Օցնուսո
H'ECİ-LEGLEG - ցանիս	H'IMAN - Աձանո
H'ENEK - Եղմրոბա	H'IM - Գյուժ
H'ESAB - Աճցարո՛ծո	H'IZ - Քոյզ
H'ERF - Աեռ	H'ÜR - Բահլավո
H'EVT - Մշօդո	H'İŞK - Խմելո
H'EVTƏK - Երտո կցօրնա	H'IBR - Թյղլանո
H'EYIWAN - Աթոյալո	H'AL - Մջգոմարյոնա
H'EMLE - Որևշըլո	H'İJDE H - Ծարամյելո
H'EVLE - Կալցա	H'EMÜ - Նշցալա
H'EWŞ - Եթո	H'IRÜM - Ծյորմենո

H'EWZ
Այթօ

H'

h'

H'

A
B
C
Ç
D
E
Ê
F
G
H
H'

I
Î
J
K
K'
L
M
N
O

P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

İ i ö

İ i

İNÊ
ଇନ୍ଦେ

DİL
ଦୂଲ୍ହ

CÜCİK
ଚିତ୍କିଳା

BİZİN
ତବୀ

AGİR
ବ୍ୟବ୍ରଦ୍ଧି

FİRİNDE
ତୃତୀମ୍ବୁରିନାୟି

H'IRC'
ହାତ୍ତ୍ୟ

LİNG
ଜ୍ୟୋ

TINDA - ଲାଙ୍ଗର୍ଗୁ
TRİN - ରାଣୁଳି
BIJANG - ଫାମ୍ବାମ୍ବୀ
BİRÜ - ଫାରଦୀ
BIREK - କ୍ୟରନ୍ତୀ
BIRC - ଜ୍ଵାଳୀ
BILIND - ମାଲାଲୀ

GOLIK - କଳୀ
ÇIQIL - ପ୍ରାତିଶୀ
FINDIQ - ତବୀଲୀ
MİŞK - ତାଙ୍ଗୀ
H'IRC' - ହାତ୍ତ୍ୟ
HIRMI - ମିଶାଲୀ
DIRAN - ପ୍ରାଣୀ

İ

i

İ i

A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'

I
I
J
K
K'
L
M

N
O
P
P'

Q
R
R'

S
S'
T
T'

U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

İ̄ İ̄

Ω

İ̄ İ̄

İ̄NSAN
ადამიანი

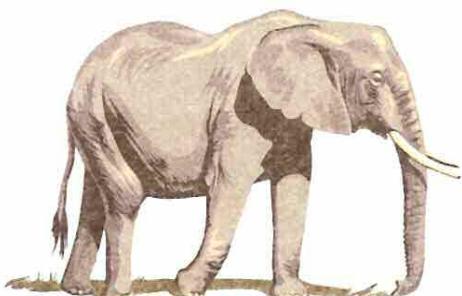
MÊZİN
სასწორი

DÎK
მამალი

HÎV
მთვარე

FÎL
სპილო

BÎBER
წიწაკა

- İRO - ღღეს
- İŞEV - ამ ღამით
- İSAL - წელს
- İNİ - პარასკევი
- İLON - სექტემბერი
- İMAN - რწმენა, სინდისი
- İMDAD - დახმარება
- İMK'AN - საშუალება
- İNA - ნდობა
- İNCİL - ბიბლია
- İNK'AR - უარი

- İNT'AM - გამოცდა
- İŞ - საქმე
- İSQ - სინათლე
- İZBAT - მტკიცება
- İZİN - უფლება
- GIHA - ბალახი
- DERİ - კარები
- FİNCAN - ფინჯანი
- H'İM - ფუძე
- GISK - თკანი
- BİR - ჭური

İ̄

İ̄

İ̄ İ̄

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

Jj J

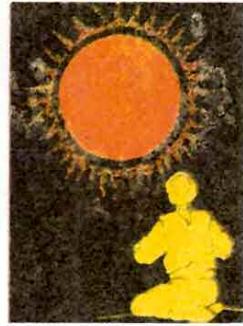
J j

JÛJÎ
ზღარბი

JİN
ქალი

ROJ
მზე

DENGBÊJ
მომღერალი

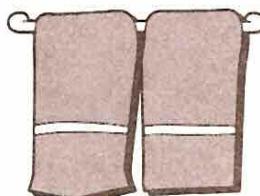
BÎJANG
წამწამი

AVRÊJ
სარწყავი

BAJAR
ქალაქი

P'ÊJGÎR
პირსახოცი

J
j

Kk 3

K k

KEÇ'İK
გოგო

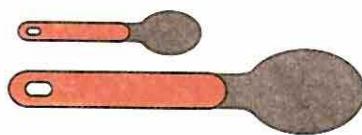
KÜÇ'İK
ძალლი

KARI
სოკო

KEVOTK
მტრედი

KEVÇ'İ
კოვჭი

KALİK
მოხუცი

KELA
ციხე

KIRAS
პერანგი

KANİ - წყარო	KEVN - ძველი
KAM - კალო	KELEM - ეკალი
KER - ერუ	KERİ - ნაჭრი
KEK - ბატონი!	KÊC' - რწყილი
KAR - ციქანი	KÊM - ცოტა
KARVAN - ქარავანი	KOR - ბრძა
KARTOL - კარტოფილი	KON - კარავი
KAPEK - ნაჟერხი	KOVİK - ძაბრი
KEBANI - დიასახლისი	KUÇ'IK - კოცონი
KEZİ - ნაწინავი	KUNDİR - გოგრა
KEVİR - ქვა	KURİK - ვაჟი
	KURMANCI - კურმანჯი
	KURM - მატლი

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
F
G

H
H'
I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

K

k

Kk

A
B
C
Ç
C.
D
E
E.
Ê
F
G
H
H.
I
I
J
K

K'

L
M
N
O

P

P.

Q

R

R.

S

S.

T

T.

U

Ü

V

W

X

X.

Y

Z

K' k' ġ

K' k'

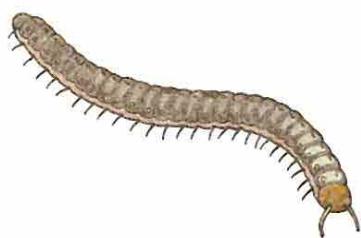
K'ER
զօրօ

K'AS
չամի, չոյվա

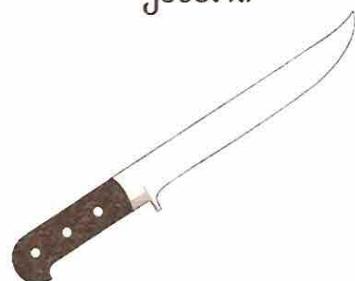
K'EMBER
չամարօ

K'ÊZİK
չուս

K'ITÊB
წոցնօ

K'ÊR
քանա

K'ELENDÎ
Եղլո

K'ÊWRÛŞK
ԿՇՐՋԾՈՅԼՈ

K'ADE - յառա	K'AX'AZ - յարալլօ
K'È - զօն?	K'ILIT - գաևաղեծօ
K'ECEL - յահալօ	K'OTAN - ցշտանօ
K'EF - յայո	K'OX - յոխօ
K'ELB - մալլօ	K'ÜSÎ - յշ
K'ELLE - տպօ, յալլա	K'AP - յոկո
K'ELEFE - ճանցրացեծօ	K'ÎSE - յօւսա
K'ELEM - յոմեռուժութ	K'OK - ցյեւզօ
K'EN - ևուոլօ	K'ULM - մշշթօ
K'ESK - միշանց	K'UM - յշքօ
K'ESKESOR - ըուսարթյելլա	K'URSI - եյմօ
K'EŞİŞ - մղացալօ	K'ÜÇ'E - յշին
K'ANÛN - դյայմերօ	

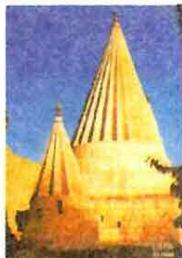
K'

k'

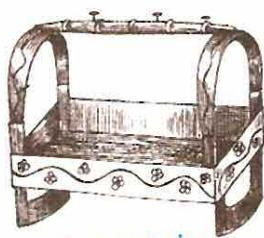
K' k'

L I M

L 1

LALİŞ
ლալիში

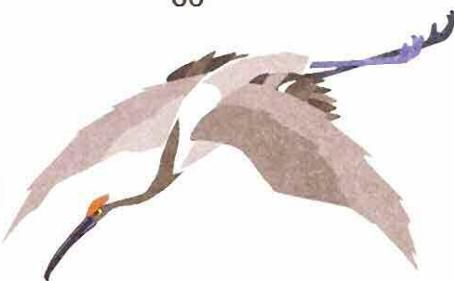
LAMDİK
აკვანი

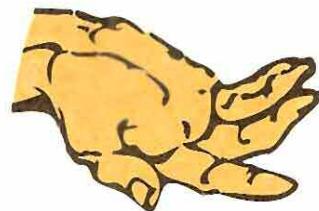
LAÇ'İK
თავშალი

LEPİK
ხელთაომანი

LEGLEG
ყანჩა

LEP
ხელის მტევანი, თათი

LİNG
ფეხი

LÊV
ტუჩი

LAL - მუნჯი	LEC - შეჯიბრი
LAVA - ზეწნა	LİSTİK - თამაში
LAYİQ - ღირსი	LOD - ზვინი
LEBƏ - რა? გისმენთ?	LODE GİHA - თვეის ზვინი
LİH'EF - საბანი	LİMİŞT - წყალდიდობა
LEK'E - ლაქა	LOŞ - ლავაში
LAWİK - გაფი	LOŞİ CANE
LE'D - კვირა	TE BE! - შევარგოს!
LEWAND - ლანდი	LÜLE - ლულა
LÉYİ - ნიაღვარი	LÜRİ - იაქანა
LİBAS - ტანსაცმელი	LAQİRDİ - ხუმრობა
LEZE-LEZ - სწრაფად	K'ELEM - კომბოსტო
LİVİN - ლოგინი	KELEM - ეკალი

L

l

L I

A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'

L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

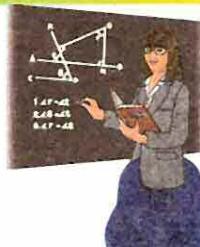
A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

ℳ m Ճ

M m

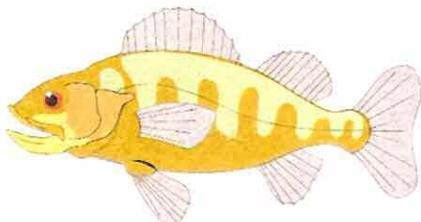
MAL
Տան

MAMOSTE
մակուզլեթեղո

MEYMÛN
մամուն

ME'SÎ
տյուխո

ME'R
ջվալո

MİRİŞK
շատամի

MÊŞ
ծյոխո

MOZ
ցուժկարո

MAM - ծօճա (մամուս թերութան)	MERÎ - արաթունան
MAK - քյազա	ME'DE - մազա
MANG - մտշարյ, ուզո	MAÇ' - յուզնա
MASE - մացուզա	MÊR - յաբու
MAST - մինոն	MİL - մեսարո
MAH (MEH) - ուզո, մտշարյ	MİLET - եալեն
MALBET - գյարո, ևագյարութան	MET' - մամուզա
MAF - սպազմա	MİJ - նուելո
MEÇÎT - մեհետո	MÛM - ևանդուլո
MELEK - անգելութի	MEYÎ - ըստայո
MEJÛ - Ծանոն	MÈVAN - ևուշմարո
MEMİK - մշմա	MİJDAR - նոյմերո
MEK'T'EB - կյուղա	

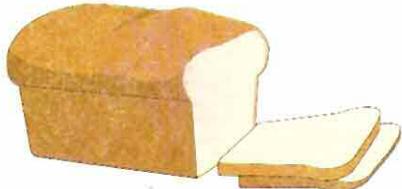
m

m

ℳ m

Nn

N n

NAN
Նան

NEYNÜK
Նայնուկ

NAL
Նալ

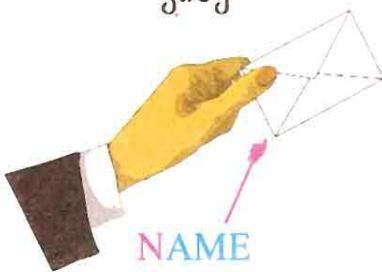

NERİ
Ների

NAMIL
Նամիլ

NERDEVAN
Ներդևան

NAME
Նամիլ

NÈÇ'IRVAN
Նեշիրվան

A
B
C
Ç
D
E
E'

Ê
F
G
H
H'

I
I
J
K
K'
L
M

N

O
P
P'
Q
R
R'

S
S'

T
T'

U
U'

V
V'

W
W'

X
X'

Y
Y'

Z

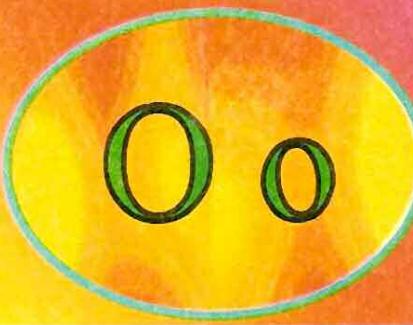
NA - առա	NEH - ցերա
NAKA, NİKA, NİHA - անձա	NEH'I - հասոնի
NALE-NAL - զբոյա	NERM - ռծուղո
NAMÜS - նամս	NEYAR - մքերո
NAV - ևելո	NÊZIK - անդո
NAVEND - ցենդրո	NİKİL - նույգարդո
NAVİK - քոքո	NİR - սլաղո
NAVİN - ևանալո	NİSAN - ապրիլո
NAS - նացոնօ	NİVİ - նախշարո
NEBAT - նայտանուլո	NOD - ռոթմուլուատո
NEBİ - նայուլումբուլո	LİNG - լոյնո
NECAR - դյուրջալո	LANDIK - ականո
NEÇ'AR - յժմակո	

N

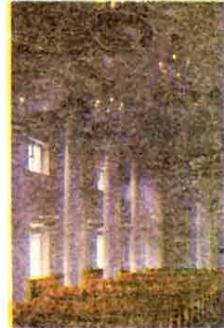
n

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

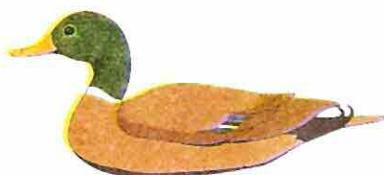
Ø Ø Ծ

OT'AX
ოთახი

ODE
Ըարձան

ORDEK
օեզօ

ORX'AN
սածան

ORX'E
օնյեն

MOZ
օսկիկարո

MORÎ
մմօցօ

COLAN
սայանյելա

ØBE - օծա, մռմտածարյութա	ORT'EÇÎ - թշամչալո
ØBEBAŞÎ - օծօն շգբրուսօ	OSTAN - პրոցიնცիա
ØL - ռյալուցօ	MAMOSTE - մանվազլեթյոլո
ØLDAR - մռճմանց	MOR - ծյանցօ
ØLAM - ծյարա	K'OLOS - յշած
ØMID - օմյօծ	KON - յարաչօ
ØLK' - օլլյօ	GOL - լիճա
ØNCEH - օռնչա	ØOMAQ - յոմծալո
ØRDÎ - ջարօ	ØRE - ֆոնդա
ØRT'E - սամշալո	

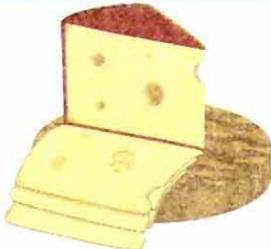
Ø

Ø

P p 3

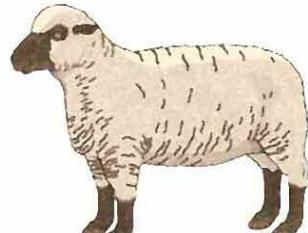
P p

PENİR
ყველი

POZ
ცხვირი

PEZ
ცხვარი

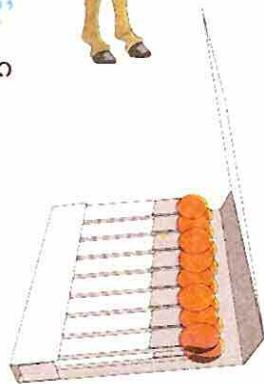
PİLİNG
ვეფხვი

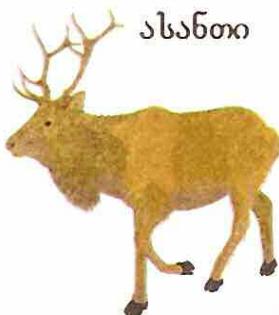
PÊÇ'Î
თითო

POÇ'
კუდი

PİTİK
ასანთი

PEZK'UVİ
ირემი

- PAÇ' - ქოცნა
- PAQIJ - სუფთა
- PAR - შარშან
- PARZUN - საწური
- PATIK - კისერი
- PAYIZ - შემოღვომა
- PEMBU - ბამბა
- PESİN - ქება
- PEYA - ქვეითი
- PE'Nİ - ქუსლი
- PENC - ხუთი
- PENCSEM - ხუთშაბათი

- PÊŞ - წინ
- PİJIK - მუწეკი
- PIRS - შეკიოხვა
- PİS - ძე, ვაჟი
- PİSPOR - მცოდნე
- PİŞT - ზურგი
- PİL - ბეჭი
- PİVAZ - ხახვი
- PÜNG - პიტნა
- LEPİK - ხელთაომანი
- HESP - ცხენი

A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ'
J
K
K'
L
M
N
O

P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

P

p

P p

A
B
C
Ç
D
E
E
Ê
F
G
H
H
I
I
J
K
K
L
M
N
O
P

P' p' զ

P' p'

P'IR' P'IR' İK
Յշշելա

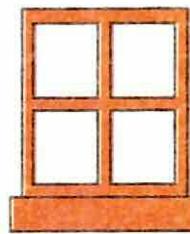

P'İŞİK
կաթա

P'EPELÜK
զօծյ

P'OR'
տմա

P'ENCERE
դանջարա

P'AP'AX
ցագան

P'ADŞA - թշոյ	P'EРЕ - ՇԵԼՈ
P'AK - յարցո	P'ERİ - ՇԵՐՈԱ
P'ALAN - շարժանո	P'EL - ԾԱԼԾԱ
P'ALE - թշիա	P'EXEMBER - ԲԻՆԱՆԲԻՐ- ԹԵՄԵՑԵԼՈ
P'A P'AX - ցագան	P'INCAR - ԹԻՇԱՆՈԾՈ
P'ARXAN - ճյենո	P'IRİ - ՊՐԹՈԾՈ
P'AYI - յեծա	P'IRTÜK - ԲԻՉԵՆ
P'ELEVAN - ցալացանո	P'INE - ՋԵԿՈԾՈԼՈՒՆ ՆԱՖՈՐՈ
P'ER' - ցրտա	P'IR - ցործ (յիօթու և սպալոյերու նորո)
P'ERDE - ցարծա	

P'
,

P'
,

Q q

Q q

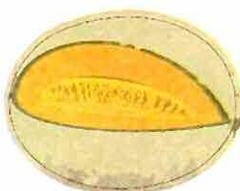
A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'

I
I
J
K
K'
L
M
N
O

P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

QIZ
გოგო

QAUN
ნესვი

QAZ
ბატი

QEME
ხანჯალი

QIJIK
ყვავი

QULING
წერო

- QAF - თავის ქალა
- QALÇ'IK - ქერქი
- QALÇ'İÇEK - ენძელა
- QALIB - ყალიბი
- QAMÇU - მათრახი
- QANT'IR - ჯორი
- QANUN - კანონი
- QAT'IX - მაწონი
- QAŞ - ქამარი
- QAYIDE - წესი, მელოდია
- QEFEŞ - გალია
- QELEN - ურვათი

- QET - საროელი
- QEWAL - ფავალი (ეზიდთა სასულიერო პირი)
- QEWL - ლოცვანი
- QEYİD - ბორკილი
- QİRME - რევოლუცია
- QIÇ'IK - ყვითელი
- QUBEQAZ - გედი
- QURAN - გურანი
- QURBAN - მსხვერპლი
- QULÇ' - კუთხე

QELİN
ჩიბუხი

QELEM
კალამი

Q

q

Q

A
B
C
Ç
Ç
D
E
E
F
G
H
H
İ
İ
J
K
K
L
M
N
O
P
P
Q
R
R
S
S
T
T
U
U
V
W
X
X
Y
Z

R R r

R r

RUVİ
მელია

SERİ
თავი

P'IRA
ხიდი

BARAN
წვიმა

DERS
გაკვეთილი

MİRİŞK
ქათამი

DAR
ხე

ME'R
გველი

AGİR - ცეცხლი	MERX - ნაძვი
DERİ - კარები	MORİ - მძივი
DERENG - გვიან	ME'R - გველი
DAR - ხე	PENİR - ყველი
FİKİR - ფიქრი	MERT'AL - ფარი
BERX - ბატქანი	BAR - ტვირთი
QİRME - რევოლუციი	AR - ფქვილი
QİR - ფისი	PİRS - შეკითხვა
MERİ - ადამიანი	QİRAR - გადაწყვეტილება

R

r

R r

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G

H
H'
İ
İ
J
K
K'

L
M

N
O
P
P'

Q
R

R'

S
S'
T
T'

U
U'

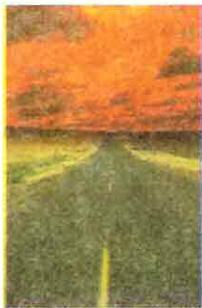
V
W

X
X'

Y
Z

R' r' ř

R' r'

R'Ê
გზა

R'İM
შუბი

R'İNDE
შალაშინი

R'OJNAME
გაზეთი

R'Ü
წვერი

R'İMBAZ
შუბოსანი

- R'ABÛN - ადგომა
- R'ADIO - რადიო
- R'AKIRİN - აღება
- R'AMÛSAN - კოცა
- R'AST - გარევენა,
სწორი, მართლი
- R'AZAN - ძილი
- R'AZİ - კმაყოფილი
- R'ECA - ოხოვნა, ხვეწნა
- R'EF - გუნდი
- R'EN - ბარძაფი
- R'ENG - ფერი

- R'EŞ - შავი
- R'EŞHÊLE - შოშია
- R'EV - სირბილი
- R'EVO - ჯოგი
- R'EXT - მოქაზმულობა
- R'EZ - ვენახი
- R'EBİR - წინამძღოლი
- R'ENCBER - მუშა
- R'İH - სული
- R'IND - კარგი
- R'OJİ - მარხვა
- R'ÜNİŞTİN - დაჯდომა

R'

r'

A
B
C
Ç
D
E
Ê
F
G
H
H.
İ
İ
J
K
K.
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R.
S
S
T
T.
U
Ü
V
W
X
X.
Y
Z

Ş Ş

Ş

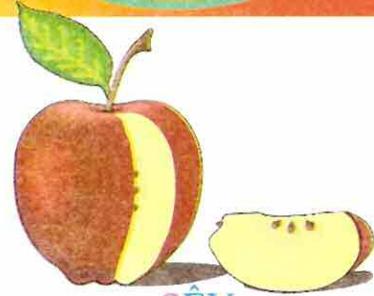
S s

SAE'T
საათი

SERÎ
თავი

SÊV
ვაშლი

SOL
ფეხსაცმელი

SELE
კალათა

SE
ძაღლი

SÎBER
ქოლგა

SÎTÊRK
ვარსკვლავი

S

S

Ş Ş

Ş Ş

ş

Ş Ş

ŞE
სავარცხელი

ŞER
ლომი

ŞÜR
ხმალი

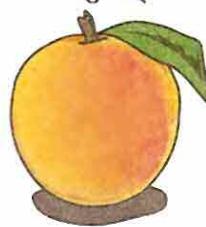
ŞİVAN
მეცხვარე

ŞİKİL
სურათი

ŞAL
შარვალი

ŞİVT'ELİ
ატაძი

ŞERAV
ღვინო

ŞA - განარებული
ŞAGIRT - მოწაფე
ŞALIK - წინსაფარი
ŞAŞİ - შეცდომა
ŞAX - რქა
ŞEBEQ - დილა
ŞEHER - ქალაქი
ŞEKİR - შაქარი
ŞEMİ - შაბათი

ŞENE - ორთოთი
ŞEŞ - ექვსი
ŞERBİK - ტოლჩა
ŞEV - ღამე
ŞEX - შეიხი
ŞİMİK - ფქშაცმელი
ŞİV - ჯოხი
ŞİR - რძე
ŞİV - გახშამი

Ş

Ş

Ş

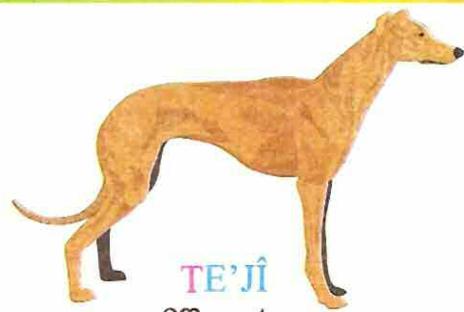
A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

A
B
C
Ç
Ç’
D
E
E’
Ê
F
G
H
H’
İ
İ’
J
K
K’
L
M
N
O
P
P’
Q
R
R’
S
Ş

Tt

ꝑ

T t

TAQ - ևարույլո	TE’L - միւրյ
TEBAX - ազաօևէթո	TE’M - զյմո
TEMAR - մարդզո	TE’RÎ - նոծնյլու
TENG - զօֆրո	TÎMA - մշնչո
TENİK - տեղլո	TÎRMÎX - ջուցես
TE’ŞTÎ - ևայթմե	TÎRAL - ծարմացո
TEYARE - տցօտմյորոնցո	TÎRINGÎ - ցըկն
TEYÎR - ջրանցքելո	TÎRENC - ևեցո
TEYROK - ևյուղա	TÎRMEH - օվլուսո
TE’ME - ձամյա	TÛRK - հանու, ցշդա

T
t

Tt

T' t' Θ

T' t'

T'OP
ბურთი

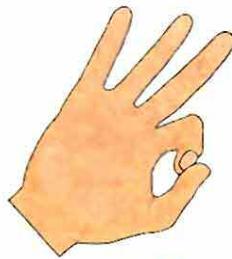
T'IVİNG
თოფე

T'UT'İ
თუთიყუში

T'ÜLE
ლეკვი

T'İLİ
თითი

T'ETEREK
ბორბალი

T'EL
ძაფი

T'AS
თასი

- T'A - ციება
- T'AB - მოთმინება
- T'AC - გვირგვინი
- T'AM - სავსე
- T'AQET - ძალა
- T'AR - თარო
- T'ASME - ქამარი
- T'EMBEL - ზარმაცი
- T'EMİ - რჩევა
- T'EMİZ - სუფთა

- T'ENĘ - მარტო
- T'EŞİ - თითისტარი
- T'EŞT - ტაშტი
- T'ITÜN - თუთუნი
- T'I - წყურვილი
- T'IP - ასო
- T'OP - ზარბაზანი
- T'OR' - ბადე
- T'ORBE - ტომარა
- T'UCAR - კუჭრი

T'

t'

T' t'

A
B
C
Ç
D
E
E'
F
G

H
H'

I
I'

J
J'

K
K'

L
L'

M
M'

N
N'

O
O'

P
P'

Q
Q'

R
R'

S
S'

T
T'

U
U'

V
V'

W
W'

X
X'

Y
Y'

Z
Z'

A
B
C
Ç
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
Î
Î
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
Û
V
W
X
X'
Y
Z

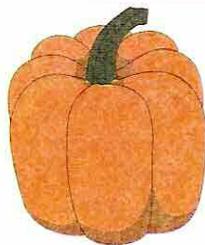
U u

ঁ

U u

GUR'
ମୃଗ୍ରୀ

KUNDİR
ଘୋଗ୍ରା

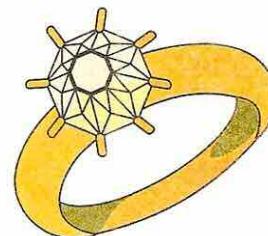
GUH
ଗୁର୍ରି

QUT'Î
କୁତ୍ତି

K'UM
କୁଦି

GUSTÎLK
ବେଳ୍ପୁଣ୍ଡି

GUL
ଗର୍ବି

ULM - ମୃତ୍ତିନୀଜୀବି	KUR' - ଗାୟି
UNDA - ଲାକାର୍ଗୁଲି	KURMANCI - କୁରମାନ୍ଜିଲି
ULMDAR - ମୃତ୍ତିନୀରି	ଜ୍ଞାନିର କୁରମାନ୍ଜିଲି
SITUKUR - ଜିଲ୍ଲେରି	DUDU - ତରି
GURC - କାରତ୍ତାଙ୍ଗି	DUH - ଗୁମିନ
GURCİSTAN - ସାକାରତ୍ତାଙ୍ଗି	QUL - ନାଶର୍ମୁଖି
K'URD - କୁରତି	T'UCAR - ଗାତୁରି
K'URDİSTAN - କୁରତିସ୍ତାନି	GULÎ - ନାହିଁନାହିଁ
TU - ଥିବ	KULAV - ନାଦାଦି
GULAS - ଶିଫାବି	DUR' - ମାରଗାଲିଟି
GUND - ଲୋଭି	

U

u

U u

Ӯ ӻ Ӽ

Ӱ ӻ

ӰՏ'Օ
շտո

ӰՇԻ

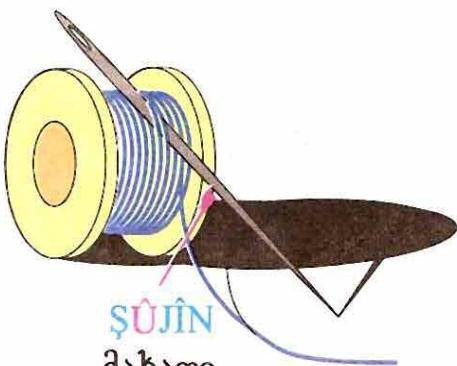
յշրմնօւ մժշանու

Կ'ӰՏԻ
ձյ

ӰՒԿ
տռջինա

ӰՇՈՒՆ
մախատու

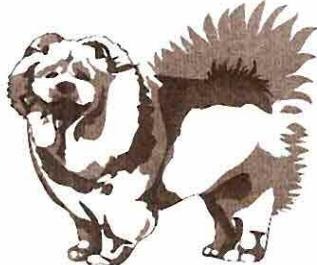

ԾՈՒ
ծռլու

ՄՈՒՐԻ

կունքավելա

ԿՈՉ'ԻԿ
ծաղլու

A
B
C
Ç
D
E
E'
F
G
H
H'

I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'

S
S'
T
T'
U
U'

V
W
X
X'
Y
Z

- Ӱ - յաշուրու դա
- ӰՐԻԾ - ըշես
- ӰՐՏ' - թումոմազլոնա
- Ր'ӰՆ - յարայո
- Պ'ӰՏ - գյուղո
- ՏӰՐ - քոծեց
- ՏԻԾՈՆ - ծոծո
- ՏԾՈՆ - ազգուղո
- Տ'ӰՏ'Ի - ույտօցյանո

- DӰՐ - ծորե
- K'ӰՊ - ծոյլոմծո
- DӰՄԱՆ - նոելո
- TӰՐԿ - ցուզա
- TӰՋ - թբարյ, ծաւո
- T'ԵՐԵԶӰ - սաեֆորո
- NӰՐ - նեզո, նյոյո
- KӰԶ - յշխո
- PEMBӰ - ծամեա

ӻ

ա

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G

Vv 3

V v

VİR'VİR'OK
ბზრიალა

VÊRGUL
მძიმე
(სასვენი ნიშანი)

VARİK
დედალი

TAV
მზე

HÎV
მთვარე

DEVE
აქლები

ÇİVİK
ბეღურა

Ç'E'V
თვალი

VALA - ცარიელი	BAJARVAN - მოქალაქე
VALI - უკუღა	VİNE-VİN - ბურდეუნი
VEKİRİ - ღია	VİRİNİ - ახალშობილი
VEŞARTİ - დამაღული	DÈV - დვე
VEGA - ახლა	CİVAT - კრება
VİREK - მატეურა	EVAR - საღამო
VİTE-VİT - ელურტუნი	MÈVAN - სტუმარი
LAVA - ხვეწა	SİLAV - საღამი
GAV - ნაბიჯი	NAV - სახელი

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

V

v

Vv

W w ö

W w

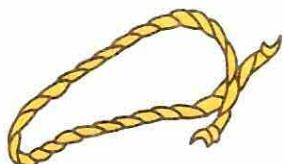
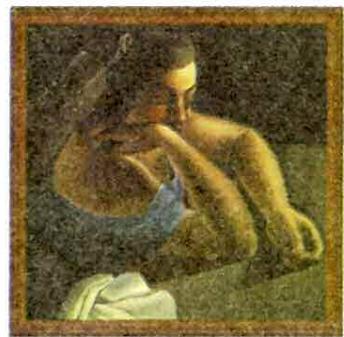
A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'

WERDEK
օԵՅՈ

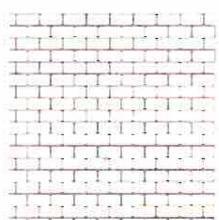
WAWIK
ՅԱՐԱ

WARIS
տռյո

T'AWE
Քացա

WENE
ԵՐԱԹՈ

■ WAR - Տարգոմի	WEZIRXANE - Տամնոնսկրո
■ WARE-WAR - Ճղյուղո	WE'DE - Գրո
■ WE - Ռյացեն	WEXT - Գրո
■ WEK'LL - Բարմոմաճցենցելո,	DIWAN - Մտաշրութա, Տաքո
■ աճցոյցակո	E'WR - Հրացելո
■ WELAT - Տամնոնդրո	LAWIK - Քածոյո
■ WELE - Հրմերտմանո	T'EWLE - Տաշո
■ WERE - Թոքո!	SEWAT - Եյցելո
■ WERIM - Տօմեցնյ	SEWIR - Տատօնո
■ WĒRGİ - Ճաճախաճո	DE'WAT - Ջորճոլո
■ WEZİR - Հյոնորո	

DİWAR
ՀԵԼԵԼՈ

TAWÜS
ՅԱՐԺԵՎԱՆՑՈ

W

w

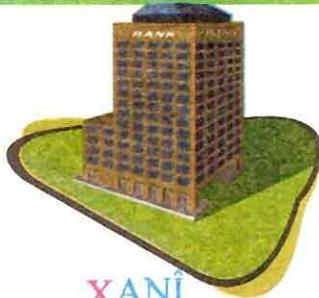
W W

A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
S'
T
T'
U
U'
V
W
X
X'
Y
Z

A
B
C
Ç
Ç'
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W

X X ՚

X X

XANI
Шәнәда

XEZAL
шәләү

XINZIR
ләрәң

XALXALOK
әкәмдәңә

XASXAŞK
үағаһы

XIRXE
бәрбә

XALICE
бәләйә

BEY
бәләйә

XAL - әждеңә	XOLXOLIK - һәткә
XAC' - җәварә	XOX - җәмშә
XAC'P'ARÊZ - җәрәсүтәңә	XUDÈ - әмбәртә
XALÎ - մәңә	XULAM - әмә
XALTÎ - әжәндә	XÛN - һөләлә
XELQ - եաлә	XWE - մәрәлә
XEWN - һөләмәңә	K'OX - җәбә
XEZ - եәзә	P'AXIL - օղләңә

X

x

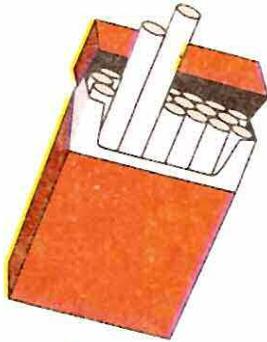
X X ՚

X' X'

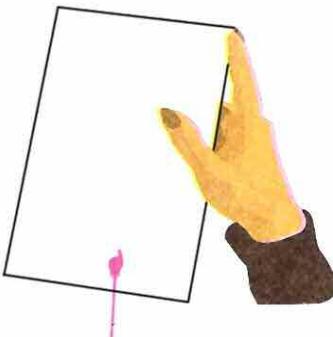
X' X'

BAX'
ბალი

CİX'ARE
პაპიროსი

K'AX'EZ
ქაღალდი

MİX'AZE
მაღაზია

X'ONÇƏ
კოკორი

- AX'A - ბატონი
- BAX'VAN - მებაღე
- MUX'DAR - ღრო, პერიოდი
- CİX'İZ - ხაზი
- OX'İR - ბედი, ბედნიერება

- OX'İRME - მძიმე დღეუბი
- T'AX' - უბანი
- SAX' - სალი
- SAX'LEM - ჯანმრთელი
- ZAX', ZOX'AL - ზოლი
- ZEX'IRE - მარავი

X'
,

X'
,

MİX'ARE
გამოქვაბული

A
B
C
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'

I
I'

J
J'

K
K'

L
L'

M
M'

N
N'

O
O'

P
P'

Q
Q'

R
R'

S
S'

T
T'

U
U'

V
V'

W
W'

X
X'

Y
Y'

Z
Z'

A
B
C
Ç
Ç
D
E
E'
Ê
F
G
H
H'
İ
İ
J
K
K'
L
M
N
O
P
P'
Q
R
R'
S
Ş
T
T'
U
Ü
V
W
X
X'
Y
Z

Yy öz

Yy

1

YEK
1 (ერთი)

MEYİMÜN
მაიმუნი

SİYAR
მსედარი

NEYNÜK E'YNE
სარკე

TEYARE
თვითმფრინავი

QEYİD
ხელბორჯილი

DİYA MİN
დედაჩემი

Y

y

Z z ȝ

Z z

A
B
C
Ç
Ç'
D

E
E'
Ê
F
G
H
H'
I
I'
J
K
K'

L

M
N
O
P
P'

Q

R
R'
S
S'
T
T'

U

Ü
V
W
X
X'
Y

Z

ZENGİL

ზარი

ZAROK

ბავშვი

ZURNE

ზურნა

ZEMBİL

კალათა

ZİMAN

ენა

ZEBES

საზამთრო

ZİVİROK

ბზრიალა

ZAPİT

ოფიცერი

- ZAVA - სიძე
- ZEND - მაჯა
- ZENG - ზანგი
- ZENGÜ - უზანგი
- ZER - გვითული
- ZERDELE - ჭრამი
- ZEVİ - განა
- ZƏN - ნიჭი
- ZƏR - ოქრო

- ZİK - მუცელი
- ZİNAR - კლდე
- ZİNCİR - ჯაჭვი
- ZİVİSTAN - ზამთარი
- ZİYA - გველეშაპი
- ZİYARET - წმინდა ადგილი
- ZİN - უნაგირი
- ZİV - ვერცხლი
- ZÜ - სწრაფულ

ȝ

z

Z Z

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

ZİMANÊ K'URDÎ P'İR' P'AQÎJ, DELAL Û ŞİRÎNE.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

ZİMAN HEBÛNA MİLETÉ.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

ZİMANÊ DÊ ŞİRÎNE WEKE ŞİRÊ DÊ.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

WEKİ K'OMEK Bİ ZİMANÊ XWEYÎ DÊ (ZİKMAKÎ)

NAP'EYÎVE, NAXÛNE Û NANÎVÎSE, EW K'OM ÇAVA MİLET

T'UNEYE.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

K'URD H'EMÛ GERE HÎNÎ XANDÎN Û NÎVÎSANDÎNA

ZİMANÊ DÊ BİN.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

EM ZİMANÊ K'URDÎ, ZİMANÊ DÊ (ZİKMAKÎ)

ZOR H'İZ DİKÎN.

Bİ K'URDÎ BİXÛNE! Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE! Bİ K'URDÎ BİP'EYÎVE!

EM K'URDÎN. K'URDÎSTAN WELATÊ KAL-BAVANE.

EM Bİ K'URDÎ DİXÛNİN

SAL, DEMÊD SALÊ, MEH, H'EFTÊ, ROJ

მელიშადის დროები, თვეები, კვირა, დღეები

Di salê da çar dem hene: BAHAR (გაზაფხული), HAVÎN (გაფხული), PAYÎZ (შემოდგომა), ZİVİSTAN (გამთარი).

Salek dike donzdeh (12) meh.

Di her demeke salê da sê (3) mehin.

Di salekê da sêsid û şêst û pênc (365) yan sêsid û şêst û şes (366) rojin.

Navêd mehan bi k'urdî evin:

Dema BAHARÊ: ADAR (ମାର୍ଗୀ), NÎSAN (ଅପ୍ରିଲୀ), GULAN (ମାର୍ଚୀ)।

Dema HAVÎNÊ: H'EZÎRAN (օշնօսօ), TÎRMEH (օշլօսօ), TEBAX (աշուսքո).

Dema PAYÎZÊ: ÎLON (სექტემბერი), COTMEH (ოქტომბერი), MİJDAR (ნოემბერი).

Dema ZİVİSTANÊ: K'ANÛN (დეკემბერი), ÇİLE
(օანგარი), SİVAT (თებერვალი).

Di mehekê da çar(4) H'EFTÊYE.

Di h'evtêkî da h'evt(7) rojin.

Navêd rojêd h'evtê evin: DUŞEM (دۇشەمەتى), SÊŞEM (سەشەمەتى), ÇARŞEM (چەرچەمەتى), PÊNCSEM (پەنچەمەتى), İNÎ (ئىنەسەنەزى), ŞEMÎ (شەمەتى), YEKSEM, LE'D, BAZAR (بازار).

Di mehekê da SÎ(30) yan SÎ û YEK(31)rojin. Meha SİVATÊ bîst û h'est (28) yan bîst û neh (29) rojin.

ŞEV û ROJ dike bîst û çar (24) sae'tan.

SAE'TEK şêst(60) deqeye û deqek şêst (60) deqîqeye.

Roja BÎST û YEKÊ (21) meha ADARÊ sersala k'urdan-NEWROZE.

Dema BAHARÊ xweşe, we'dê gul û gulç'îçekane, dar û gîha şîn dibin, heva hênike, baran zor dibare, roj û şev himberî hev dibin.

HAVÎNÊ heva p'ir' germe, rojêd havînê dirêjin, meriv k'incêd tenik xwedikin û xwe didine ciyêd hênkayê.

Di dema PAYÎZÊ da heva hêdî-hêdî ber bi sar bûnê diçe, rengê belgêd daran tê guhastinê û diweşin, mîve, êmîş, fêkî zor dibin, e'wir ruyê e'zman digirin û baran zû-zû dibare.

Di dema ZİVİSTANÊ da heva p'ir' sare, baran û berf ze'f dibare, e'rd sipî, çîl-kerqaş dibe, meriv k'incêd germ xwevar dikan, roj kurtin û şev dirêjin.

MALBETA min, PİZMAMÊD min, XİZMÊD min:

ნათესავები:

Kalik, Pîrik, Bav, Dê (Mak, Înê), Bira, Xûşk (Xah), Ap (Mam), Met', Xal, Xaltîk, Jinap (Amojn), Jinxal (Xalojn), Birazî, Xarzî, Kur (Pis), Qîz (Keç', Dot), Kinêz, Xezûr, Xasî, T'î, Baltûz, Zirbav, Dêmarî (Jinbav), Jinbira, Kurap (Pismam), Qîzap (Qîzmam, Dotmam), Kurxal, Qîzxal, Biramak, Bacanax.

Em navêd van Rengan pê dizanin:

**SOR, SİPÎ, K'ESK, ŞİN, ZER, QÎÇ'İK, REŞ, GEWR,
QEMER, GEVEZ, QAWEYÎ.**

Çar (4) alivêd diniyalîkê hene:

ROJHİLAT (აღმოსავლეთი), **ROJAVA** (დასავლეთი),
BAKÛR (ჩრდილოეთი), **BASÛR** (სამხრეთი).

Em di rojê da çend caran nan dixwin:

TE’ŞTÊ (საუგინე), NANÊ NÎVRO (მუადლის სადილი), FIRAVÎN (სადილი), ŞİV (გახშამი), PAŞİV (გვიანი გახშამი).

H'ESAB-JİMARTİNA KURMANÇÎ:

1-Yek, 2-Dudu, 3-Sisê, 4-Çar, 5-Pênc, 6-Şeş, 7-H'evt,
8-H'est, 9-Neh, 10-Deh, 11-Yanzdeh, 12-Danzdeh, 13-Sêzdeh,
14-Çardeh, 15-Panzdeh, 16-Şanzdeh, 17-H'ivdeh, 18-
H'ijdeh, 19-Nozdeh, 20-Bîst, 30-Sî, 40-Çil, 50-Pêncî, 60-Sêst,

70-H'evtê, 80-H'eştê, 90-Nod, 100-Sed, 200-Dusid, 1.000-H'ezar, 2.000-Duh'ezar.

ŞİKOÊ H'ESEN MÛSÊSANÎ

ZİMANÊ K'URDÎ

Bi sêr û sur'e,
Cawahir, dur'e,
Zimanê k'urdî...

Gewgewê ç'iyane,
K'ubra teyîrane,
Zimanê k'urdî...

Bi xemil, r'ewşe,
Şîrîn û xweşe,
Zimanê k'urdî...

Qezel, hilbeste,
Şemdana deste,
Zimanê k'urdî...

Bi nexş, awaze,
Let'îf û naze,
Zimanê k'urdî...

Mert'alameye,
Dest pêşmergeye,
Zimanê k'urdî...

Bİ K'URDÎ BİXÛNE, Bİ K'URDÎ BİNÎVÎSE!

JÌ XEZÎNA CÎMAE'TÊ

ԵԱՀԵՊՐՈ ՍԱՄՅԱԾՈԾԱԲ

P'işo, p'işo, nêrgîzê,
Çû ber ava dengîzê,
Ne gur' bixwe, ne dizê.

K'êz xatûn,
K'izle xatûn,
K'êza teracan,
K'ete dîza de'n,
Nema hestû, p'erexan.

C'îvim, C'îvim,
C'ivtenokim,
Hêka dikim,
Dişêlinim
H'eç'kî birî,
Bay lê mirî.

R'ûvî, r'ûvî, r'indiko,
Serê dêlê k'inciko,
R'ûvî çiqas fêlbase,
Ew mirîska dixaze.

Hêklê, mîklê,
Çalim çêklê,
Hestiyê kewê,
Li ber kewê,
Kewka firî,
Ç'êta gur'î.

Ez r'ûvîme, tewlebazim,
K'uda diçim, serfiniyazim.
R'ûvî dêlê dihejîne,
Gur' û h'irç'an dixapîne.
Ç'e'v li newalan digerîne,
H'erdu ç'e'vêd wan dertîne,
P'ostêd wana xwe r'a tîne,
Ber tendûra xwe datîne.
P'ostê h'irç'ê çiqa nerme,
Davê ser xwe çiqa germe.
P'ostê gur'an çiqa h'işke,
T'iye me'r û t'iye müşke.

C'êlekeke min hebû,
K'ereke min hebû,
Kundireke min hebû.
H'eta min ç'êlek dot,
K'erê jî kundir kot,
Hew bû min jî te r'a got.

Kur'î, kulîneko,
Genimê sorî qelîneko,
Yekî r'indî, ç'e'vbeleko.

Lêlê keç'ê kizinê,
T'etik morî, bazinê,
Kur'ê xelqê gazinê,
Cir'a qîzê nadinê?

P'işîka me dizeke,
Xwe serdap'ê beleke.
P'işîka me dizî kir,
Binê t'ojanê me qul kir,
Qat'ixê tê da vala kir.
Weyî, p'işîka e'mir kin,
Te cir'a ev dizî kir.

Zozane, zozane,
Çadir lê dane,
Bûk xemilîne,
Gul jî vebûne,
Ew jî mîvane.

Kur'o, kur'o, kur'anî,
Kevir kire kewkanî,
Dora serê xwe bir-anî,
Ç'e've kewê derani,
Xwe r'a kire mîranî.

Nûrê çûbû p'incar'ê,
P'incar' nîbû, gîha bû,
Bin gîhê da ç'ivîk bû,
Kire c'îve-ç'îv, firî çû,
K'êra Nûrê jî unda bû.

Ç'iya dibêje ç'iya:
“K'anêne mervên wan ciya?”
Go: „K'oç'er bûn, dageriyane
biniya“.

Gulê hûre, qalinde,
Ç'e'vreşe, pozbilinde,
Kulîlka nava gunde,
Çiqas bêjî ew r'inde.

K'ilê, k'ilê, k'il meşkê,
K'êrî, loleb t'ev bişkê,
K'anê r'ûnê vê meşkê,
Kebaniya pişt h'ışkê,
Nade min nan-hewrûşkê.

Met'ê çika du nanan,
Her'me ç'iyayê kakanan,
Bikujim nêrî-beranan.
Lê k'a p'ara met'ê?
P'ara met'ê mês ketê,
Serê met'ê êş ketê.

Pezêd me hate de'na,
Şîr t'ijî guhanan,
Reme li dê-bavê şivanan.

Dûmka diniyayê dirêje,
Xebera xwe bipêj, paşê birêje.

Zimano, tu heyî bo sotinê,
Pirsa lazim nîne bo gotinê,
Çima deher dikî dinê?

Ziko, ziko, zikakî,
Qe tu min r'a malê nakî.

Bira dilî bi dil be,
Ser min cil be,
Mil min şil be,
Şîv hebe, te'ştê t'inebe,
Türkê p'arsê li mil be,
Be'lgiya ber seriya kevir be,
Kotka min qalkê k'ûsî be,
Pêxarina min pesariyê çolê be,
Kirasê canê min t'une be,
Gaê min bê cil be,
Türkê p'arsêyî mil be,
Binê tûrî qul be,
P'arsa vira nî be,
P'arsa welatê dûr be,
T'ek bira dilî bi dil be.

Şevêd payîza şevne t'aqetin,
R'ojet bahara rojne t'aqetin,
Ber'îngê jêrin r'ih'ane k'etin.
Şevêd payîza şevne dirêjin,
R'ojet bahara rojne dirêjin,
R'ewşêd govenda xortêd
dengbêjin.

MİŞKÊ DE'WATÊ

Evî müşkî çi kir, çi kir,
Evî müşkî umbar qul kir,
Şirîtê bînin, müşk bigirin,
Şirîtê bînin, wê girêdin,
K'êrê bînin, müşk şerjêkin,
Balt'ê bînin, ji hev derînin,
Tevşiyê bînin, hûr-hûr bikin:

Serî û k'ele bidine mele,
Hestiyê piştê bidine metê,
H'ûr û p'izûr p'ara xezûr,
Hestiyê sitû p'ara xesû,
Doranê qûnê p'ara xatûnê,
Dil û gurcika bidine keç'ika,
Hestiyê ç'ûkê bidine bûkê,
Tamara navê p'ara zavê.

Ewê ku got û kir-mêre,
Ewê ku negot û kir-şêre,
Ewê ku got û nekir-hevalê
k'erê nêre.

Êl maka meriyane,
E'sîr bavê e'sîrêye.

MET'HELOKÊD K'URDÎ

دەرەتە دەرەتە دەرەتە دەرەتە

Meriyê bê welat-teyîrê bê p'er û baske.
Meriyê welatê xwe bîr kir, wê şîrê diya xwe jî bîr ke.
Xwezil ez welatê xwe da biyama, k'ût bavêtina ber min.
Bira meriv sirgûnê welatê xwe be, ne p'adşê welatê xerîbiyê
be.

Welat ji dê şîrintire.

H'irç' lana xwe bîr nake, ç'ivîk jî hêlûna xwe.

Heç'î axa wî nîne, namûs û dînê wî nîne.
Bona ger'a qurban başe, bona mirinê welat xweşê.
Meriyê milet biqete, wê bimire.
Cimae't dikare dengê merîkî bibir'e, lê merîk nikare dengê
cimae'tê bibire.

Pêşıya avê tê girtinê, pêşıya cimae'tê naê girtinê.
Cimae't şêrê k'olgedaye, hişiyar bû, kes pê nikare.
Cimae't ku belengaz bû, ew qelsiya maqûlane.
Her teyîrek bi r'efê xa r'a, her kes bi miletê xa r'a.
Dilê cimae'tê gelekî fireye.
R'ûnê li cimae'tan, bigir me'rîfetan.
Şîna t'ev biran şayîye.
Aqil t'acê zêrîne, serê h'emû kesî nîne.
Bi darê zorbetiyê muh'bet nabe, darê zorbetiyê zû dişkê.
Bira namûsa meriya cî be, bira pariyê meriya nîvcî be.
Birîna şûr sax' dibe, birîna ziman sax' nabe.
Destê t'enê deng jê naê.
Diniya milk'ê bavê kesî nîne.
Yek-yeke, dudu-k'omeke.
Dudu bi hev r'a rast bin, yê sisiyê Xudêye.
Peza t'enê gur' dixwin.
H'ezar pez xwe dide ber siya darekî.
H'emû ç'êlek têن dotin, h'emû xeber naên gotin.
Aqil aqila zêdetire.
Şîr şêre, ci mîye, ci nîre.

Şîn şînê tîne.
 Şûr'a rastiyê ç'ira geşe.
 Zana zane dizanin.
 Wekî du dil bivine t'evayî, wê ç'iya hildin bidine ser ç'iyayî.
 T'ivdîra jorê Xudê bike, jêrê betal nave.
 Deriyê azayê û serbestiyê bi k'ilîta zanînê tê vekirin.
 Dermanê nezaniyê xwendin û nîvîsandine.
 Destpêka zanînê hîn bûna xwendin û nîvîsandinêye.
 Pêşiyê xeberê xwe bipêj, paşê birêj.
 Ga dimire, ç'erm dimîne, mîrê çê dimire, nav dimîne.

TÊDERXİSTİNOK (MAMİK)

ડરમણે

Ew çiye,
 Qesreke sipî bê derî?
(કૃષન)

Ew çiye,
 Tiştekî min heye:
 Dik'işe, ne me're,
 Dimike, ne kare,
 Piştkevane, singdare?
(ગુજરાતી)

Ew çiye,
 Avê dixim, naşkê,
 Kevir dixim, dişkê?
(કૃષન)

Ew çiye,
 Kofiya Xezalê,
 Hol bû newalê?
(અરૂપ)

Ew çiye,
Tiştekî min heye:
Be'ra sor, ç'ermê şîn,
K'ilîta h'esin?

(Zedde, Lât)

Ew çiye,
Xişt-mişt,
Çû dera hana r'ûnişt?
(Gaz)

Ew çiye,
P'işo,p'işo, nergizo,
Ha li ber ç'ema dengizo,
Ne gur' dixwe, ne dizo?

(P.ia)

Ew çiye,
Tiştekî min heye:
R'ê diçe, ling t'une,
Ç'erm heye, mü t'une?

(Me'i)

Ew çiye,
Hel, helo,
Simbêl belo,
Sim, sim dîwar k'imî?

(M.ew)

Ew çiye,
Vî alî aş,
Wî alî aş,
Ort'ê da ç'îç'ke qumas?

(waan.Z)

Ew çiye,
Şekir şîrintire,
Hesin girantire?

(waX)

Ew çiye,
Zivir, zivir
Dîsa li vir?

(DaD)

Ç'ÎRONGÊD K'URDÎ

دەرەتەلەن چەنەنەنەن

Ç'irongê,
Ç'ivanokê,
Hespê bûkê,
Çû gêdûkê,
Şingo, mingo,
Min ci xweş go.

BİRATİYA R'ÛVÎ Ü ŞÊR

R'ûvî ü şêr bûne birê hev. R'ûvî sivike, şêr girane. Şêr bexte, r'ûvî birçî nake, p'ara ze'f dide wî jî. R'ûvî xurt bû, h'ir' bû, go: “Ez çâ bikim, şêr bixapînim, belko ez goştê wî bixwim”.

“Erê,-gote şêr şirîn-sirîn,-bira, tu ci têyî bendê?”

Go: ”T'okê (k'indir)”

R'ûvî çû k'indirek anî, lingê şêr da ser hev girêda. Ji dûr k'et. „Bira,-go-h'irç' hat, wê te bixwe!”

Şêr da xwe, qetand, r'a bû. „Êê,-r'ûvî go-tu min dixapînî, te digot ez nikarim biqetînim“.

Şêr go: “Ev çiye, tu min pê zincîra girêdî, ezê biqetînim, biraê mine k'er. Ez pê jîka kevên tême bendê”.

R'ûvî çû geriya jîka kevên dît anî. Her t'iliyê şêr danî ser hev ü girêda. Go: “De, biqetîne!”

Şêr nikarî. “Bira,-go,-were veke”. Rûvî go: “Ezê goştê te bixwim!” R’ûvî çû nav h’irç’ê da, go: „Min şêr girêdaye, were em bixwin, nîvî mi r’a, nîvî te r’a“.

„Kuro,-h’irç’ê gotê,-şêr qewate, tu min dixapînî“. R’ûvî go: „Na, min pê jika kevên girêdaye”.

R’ûvî çû h’irç’ê bîne, müşkek ji qulê derk’et. Go: “Şêr, te ci vir’a xwe dirêj kiriye. Waxta h’irç, r’ûvî bêñ te bixwin”.

“Kuro,-şêr go,-ez girtîme. Min xaxa mala xa xirap kir!”

Mışkê go: “Wekî ez te berdim, tê ci bidî min?” H’irç’ê go: „Te ci xast, ezê bidime te”.

Diranê müşkê tûje. P’irç’ da alîkê, jîka kevên birî. Şêr go: „Here, têk’eve qula xa, ew wê hatin”.

R’ûvî û h’irç hatine bal şêr. H’irç’ gote r’ûvî: “Tu here bal, tu min dixapînî!”

Şêr go: “R’ûvî, were, biratiye, min veke, emê h’irç jî têkine birê xa”.

H’irç’ê gote r’ûvî: “Guhê wî bigeze, k’anê raste girê dayîye”.

Şêr deyî nekir, bila h’irç’ jî were nêzîk, h’erda t’ev bigirim. H’irç’ê dêna xa daê, şêr nalive, çû nêzîk. Bû de’va h’irç û r’ûvî. R’ûvî go: „H’irç’o, aliyê qalçê mi r’a, aliyê sêrî jî te r’a“. „Kuro,-h’irç go:-çira, emê t’ev bixwin!”

H’irç’ê t’epêk nava serê r’ûvî da. Ew hevda k’etin. Şêr r’abû, h’erd jî girt. Go: “H’irç, ez û r’ûvî birê hevin, heqê te ci bû te xebera vî mencenîq kir”. Serê h’erda hev da. H’erd jî kuşt.

Mişk ji qulê der ket, go: „K'a şertê min!“
Şêr go: „Bila t'obe be, ez girtiyê r'ûvî bim, berdana mişk bim, bila ev welat min t'obe be!“
Mişk go: „Lê te çi da min?“ Şêr go: „Ezê isa sond bixwim, wekî miletê min goştê te nexve!“

QENCIYA DİNÊ R'A Çİ?

Du deve k'êleka hev diç'êrin, devek diç'êre, dide devê deva dinê.

Deva hevala wê dibê:
-“Xûşkê, tu çima zeh'metê dibînî, vaye ç'êre t'ijîye, ez jî diç'êrim, tu jî diç'êrî?”
Deva hevala wê dibêje:
-“Xûşkê, lê qenciya dinê r'a çi?”

MEMÊ SEYDA DESTÊ XWE KİRİYE H'ERDU E'YDA

Memêkî Seyda hebiye. R'okê Memê te r'a dibe diçe gundekî. Li wî gundî da e'yd bûye, lê gundiya e'yda xwe hê dest pê nekiribûn. Di gundekî din da jî xêr bela dikirin. Memê Seyda

difikire, divê, ezê herim gundê ku xêrê didin, xêra xwe bixwim, paşê bême li vî gundî e'yda xwe derbaz kim. Memê h'eta diçê gundê ku xêr didan, xêr k'uta dibe. Dizivire tê gund, e'yd jî xilas dibe.

ŞÊR, GUR' Ü R'ÛVÎ

R'ohekê şêr, gur' û r'ûvî gîhîştine hev û bi hev r'a çûn r'astî hespekê hatin. Şêr lepek li hespê da, hesp kuşt û gur' r'a go, go: „Bira, tu goştê hespê p'are veke“.

Gur' r'abû, herç'ê goştê nerm ji xwe r'a hil da, hestû û h'ûr-r'ûvî jî şêr r'a hişt.

Şêr ji vê p'are vekirinê xeyîdi, r'abû lepek li nav ç'e'vê gur' da. Serê gur' k'ete e'rdê, poç'a wî r'ep ma.

Şêr vegeviya ser r'ûvî, go: „R'ûvî, tu li vî goştî li me p'ar bike“.

R'ûvî r'abû goştê nerm li ber şêr danî û h'ûr-r'ûviyê mayî li ber xwe danî.

Şêr e'cêv ma, go: “R'ûvî, te eva aqila ji k'u girtiye?”

R'ûvî go: “Ji vê dûva gur'e r'ep”.

ŞİRETÊ BAVÊ

Wextekê merîk dik'eve ber mirinê; ew gazî kur'êd xwe dike û dixweze şireta xweye k'utasiyê li wana ke. Wextê kur'êd wî têne dorê, ew dibê: - „Lawo, ca mi r'a gurze şiv bînin!“ Wextê kur' gurzê şiva tînin, ew şivek nav dik'işîne û dide kur'ekî xwe, dibê: - „Bîskêne!“ Kur' xwestina bavê xwe diqedîne û şivê dişkêne. Paşî wê yekê bav gurzê şiva dide kur'ê xweyî dinê û dibê: - „Gişkî carekê r'a bîskêne!“ Kur' dike-nake, nikare bîskêne. Bav wî çaxî dibêje: - “Lawo, herge hûn hev r'a t'ifaq bin, hûnê mîna wan gurzê şiva bin, kesek we nikare. Lê hergê hûn bêt'ifaq bin, hûnê mîna vê şivê yeko-yeko bêne şikêandinê û bik'evne bin derbê xelqê“.

PÎRİK Û NEBÎ

Gundekî da pîrek û nebiya xwe didebirîn.

Salekê ewana h'erd jî nexebitîn. Pîrê got: - “Eze îdî pîrim, h'eta payîzê bimirim, îdî zexîra zivistanê çî min r'a ne”. Lê qîzê jî got: - “Eze îdî mezinim, ezê her'me mîra, îdî çima bixebeitim”.

Bihar û havîn derbaz bû, payîz hat, sur' û sermaê, ba û bagerê derî girtin, lê ne pîrê mir, ne jî qîzê mîr kir.

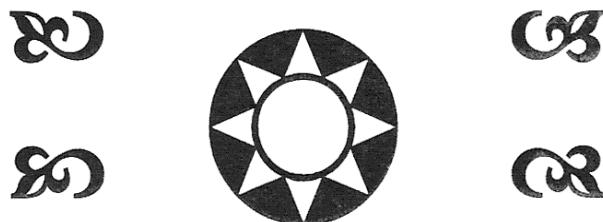
Ewana a'c bûyî t'eze t'orbê xwe hildan û r'iya xebatê girtin.

R'ABÛN Û R'ÛNIŞTİNA K'URDAN

K'urd gelek bi edeb û terbetin. R'abûn û r'ûniştina wan, dan û sitandina wan bi r'êz û t'ert'îbin. K'urd nazik, giran û comerdin. Xudanê gotina xwe ne. Paşgotiniya xelkê, heval, hogir û birên xwe na kin. Dostê dostê xwe ne. Ew gotina xwe bêr'ê dirêj nakin. Gava ew belê yan erê dibejîn, belê yan erêye. Ew berî ku tiştekî bibêjin, vî tiştî xwes didin aqlê xwe û ji gotina xwe bi şûnda venagerin. Heke wan soz da, p'oşman nabin, bi dilxweşî û camêrî sozê xwe tînin cîh. Qenciya ku ji wan r'a hate kirin, t'ucar ji bîra nakin. Heke dijminê wan ket bextê wan, ew di sûcêñ wan diborin (dibexşînin). Gava ji kesekî tiştekî dixwezin, nabêjin - “Bide min”; lêbelê ew dibêjin: „Ji k'erema xwe bide min“. Ku ji wan r'a tiştek hate dayîn “sipas” (r'azîme) dibêjin û pê minetdariya xwe didin zanîn. Ku yekî gazî wan kir, ew dibêjin “lebê” yan “k'erem ke”, yan “ez benî”, yan “ez xulam”. Gava ew tiştekî vedixwin, bi edeb û hêdî-hêdî vedixwin, yên dora xwe aciz nakin. Qedrê jinan digirin û bi gotinê nebaş wan naêşînin. We'dê ew dip'eyîvin (xeber didin), dengê xwe bê r'ê bilind nakin û heke kesek dip'eyîve, gotina wî nabirin û he'ta ku ew axaftina xwe naqedîne, dest bi peyîvê nakin. Her rastiyê dibêjin, derevan nakin, ew dizanin ku derew sêwîne. K'urd nîne ku gotina bav û kalan nizane: “Derewker her r'ûr'eşin“. Çiqas jî hêrs k'evin, gotin û pirsêñ xerab

nabêjin. K'urd dizanin ku “Birîna xenceran sax dibil, lê birîna gotinan sax nabin”. Bê r’ê sond naxwin û bêsebebeke giran xelkê nadin ber sondan. Di axaftinê da bi serê bav û pêşiyên xwe sond naxwin u bi serê bav û kalên xelkê û gor’a wan jî sond naxwin. Ew dizanin ku ev tiştekî gelek k’irête. Gava kesek ji wan r’â tiştekî dibêje yan qise dike, bi bêñfirehî guh didin û bi lez û bez nabêjin: “EZ dizanim!” yan „Min seh kir!“

K'urd çavsoriya (ç'evnebariya) xwe li xurtan, li yên ser xwe r’â dikin, ne li yên kêmî xwe.

FERH'ENGOKA K'URDÎ-GURCÎ

ئۇركىتىچىلە-ئەزىزلىقىنىڭ ئەرىپلىق لۇغاتىسى

A ۋ		B ۇ	
Ad	ۋىيىن	Axp	نىڭاۋىن
Adar	مەرخى	Axîn	ئىڭىزىن
Ade	كۈندۈلەن	Axî	بىللەن، دەساسەرەلەن
Agir	غەپەلەن	Ax'a	بادىنەن
Agûr	اڭىزىن	Aza	تادۇسۇزۇغاڭىن
Ahil	مەنچىن	Azayî	تادۇسۇزۇلەنەن
Al	دەنەمەن	Azep	ئىپەلەن، گەزىتەنۋەن
Alav	غەپەلەنەن	Ba	جەرەن
Alî	مەنچىن	Babax	شەنەن
Alîfba	اىندانىن	Bager	جەرەنچىن
Alt	دەمەنچەنەن	Bahar	جەنەنچەنەن
Amadek'ar	شەمەنچەنەن	Bajar	جەنەنچىن
Aman	كۈرەنچەنەن	Bajarvan	مەنچەنچىن
Aminî	بەنەن	Bakûr	ئەنەنچەنەن
Amojin	(مەمەن) مەنەن	Balt'e	عەن
Angorî	شەسەنچەنەن	Bar	قۇنەن
Ap	(مەمەن) مەنەن	Baran	ئەنەن
Aqil	كۈنەن	Bask	قۇنەن
Aqûbet	بەنەن	Baş	قاڭىن
Ar	قەنەن	Başûr	سەنەن
Ardû	سەنەن، سەنەنچەنەن	Bav	مەنەن
Arîk'arî	دەنەنچەنەن	Bax'	بەنەن
Armanc	مەنەن	Bax'van	مەنەنچەنەن
Astar	سەنەنچەنەن	Baz	مەنەنەن
Aş	ئەنەن	Bazar	بەنەن
Aşiq	اڭىنەن	Bazin	سەنەنچەنەن
Aşpêj	مەنەنچەنەن	Bedew	لەنەن
Aşvan	مەنەنچەنەن	Belg	قۇنەنچەنەن، قەنەنچەنەن
Aşxane	سەنەنچەنەن	Belgî	بەنەنەن
Av	ئەنەن	Beq	بەنەنچەنەن
Avayî	شەنەن، سەنەن	Beran	قۇنەن
Avrêj	سەنەنچەنەن	Beraz	لەنەن
Ax	ئەنەن	Berf	تەنەن

Berîk	չոծյ	Cew	առես
Berpisriyar	პასუხისմგებյալո, րյալդայնորո	Ce'nû	գվուցո
Bex	ծագանո	Cêrge	ռածմո, ռոջո
Beroş	վզածո	Cêv	չոծյ
Be'r	ծղզա	Cêwî	գյուղո
Bêjîng	სաცերո	Cihêz	թիուզո
Bêr	ծարո	Cihû	շերայլո
Bêraq	դրոժա	Cimae't	ხալხո, სածոցագոյեծա
Bêşik	ծկցանո	Cirîd	չորոտո
Biç'eng	օղղուա	Cirm	չարոմա
Biç'ûk	პացառա	Civak	սածոցագոյեծա
Bijang	წամֆամո	Civat	շրջեծ
Bilbil	ծյղծյղո	Cix'are	პաპորուսո
Bira	ժմա	Cî	աճցուլո
Birek	ხերխո	Cînar	մշտոնցյալո
Birû	წարծո	Colan	սայանցյալա
Bizin	տես	Cot	ցյուտանո, წյացուլո
Bîber	წոֆակա	Cotk'ar	մեշնցյալո
Bûk	პացառմածալո, տռչունա	Cuda	ցալցո
C չ		Cûcik	წոփուլա

Cahil	ածալցաթրճա
Camêr	զյուոլմոծոծուլո
Can	ևեյլո, ևյուլո
Canfida	մյոմարո, մյօրմոլո
Cansax'	չանմրուցյո
Carekê	յրտելլ
Carî	შնինամուսամսախրց յալո
Casûs	չամշյո
Cax'	ցուսուսո
Ceh	մշրուա
Cehnem	չռչռեթո
Cehşik	ჩոհորո
Cefa	մրոմա
Ceger	զուօծուլո
Cejn	դլցասմֆայլո
Ceng	ռմո, ծրմոլո
Cerik	դոյխո

Cew	առես
Ce'nû	գվուցո
Cêrge	ռածմո, ռոջո
Cêv	չոծյ
Cêwî	գյուղո
Cihêz	թիուզո
Cihû	շերայլո
Cimae't	ხալხո, սածոցագոյեծա
Cirîd	չորոտո
Cirm	չարոմա
Civak	սածոցագոյեծա
Civat	շրջեծ
Cix'are	պապորուսո
Cî	աճցուլո
Cînar	մշտոնցյալո
Colan	սայանցյալա
Cot	ցյուտանո, წյացուլո
Cotk'ar	մեշնցյալո
Cuda	ցալցո
Cûcik	წոփուլա

Ç Բ	
Çadir	շարացո
Çakûç	ჩայշիո
Çap	ծոմա, ծյելցա
Çar	ռոտես
Çardar	սայացյ
Çarde	տոտեմեցո
Çargoşe	ռոտեյուտեցո
Çarix	յալամանո
Çarşem	ռոտեմածատո
Çax	դրո
Çayî	ჩաս
Çayîdang	ჩաօձանո
Çend	ռամցյանո
Çene	նոյանո
Çengal	ჩանցալո, անցյասո
Çengû	նոյանո
Çent'e	ჩանտա

Çeper	ღობე, მესერი
Çewal	ტომარა
Çêtir	უკეთესი
Çil	ორმოცი
Çînar	ჩინარი-ხე
Çok	მუხლი
Çol	მინდორი
Çomaq	კეზი, კომბალი
Ç' ჭ	
Ç'ek	იარალი
Ç'em	მდინარე
Ç'eng	მუჭა
Ç'ep	მარცხენა
Ç'epil	მკლავი, მხარი
Ç'erm	ტყაჭი
Ç'e'l	ჭალა, ორმო
Ç'e'v	თვალი
Ç'êjik	კნუტი
Ç'êlek	ძროხა
Ç'êre	საძოვარი, ბალახი
Ç'iç'ik	ძუძუ
Ç'inî	ქვაბი
Ç'iqil	ტოტი
Ç'ira	ჭრაქი, ლამპა
Ç'irik	შვილიშვილი, შვილთა-შვილი
Ç'irk	წვეთი
Ç'ivane	მოსახვევი, კუთხე
Ç'ivîk	ჩიტი, ბეღურა
Ç'iya	მთა
Ç'îcek	ყვავილი
Ç'îke-çîk	გულის ცემა
Ç'îrok	ბლაპარი
Ç'îrokbej	მეზდაპრე
Ç'îtî	ხორცის ნაჭერი
Ç'ûç'ik	პატარა, მომცრო
Ç'ûk	ბარტყი

D ღ	
Dad	სამართალი
Dadgeh	სასამართლო
Dadger	პროკურორი
Dadistan	პროკურატურა
Dadvan	მოსამართლე
Dar	ხე
Das	ნამგალი
Def	ღოლი
Defçî	მეღოლე
Deh	ათი
Dem	ღრო, ეპოქა
Deng	ხმა
Dengbêj	მომღერალი
Derdan	ჭურჭელი
Derge	ალაყაფი
Derî	კარები
Derman	წამალი
Dermanxane	აფთიაქი
Ders	გაკვეთილი
Dersdar	მასწავლებელი
Dersxane	საკლასო ოთახი
Derzî	ნემსი
Desmal	ცხვირსახოცი, ლეჩაქი
Dest	ხელი
Dev	პირი
Deve	აქლემი
Dewar	საქონელი
De'wat	ქორწილი
Dê	დედა
Dêl	კუდი
Dêr	ეკლესია
Dêw	დევი
Di'a	ღოცვა
Dibistan	სკოლა
Didan	კბილი
Dijmin	მტერი
Dil	გული

Dilop	ڦڙڳتو	Ez	ڦڙ
Dims	ڀڀڙڻهنوں ڦڙڳنو	Ezber	ڦڙٻٽرٽو
Diran	ڙڦوڻو	E' ڦ	
Dirêj	ڦڙڻهڙو	E'ba	ڦڙا، ٻاڻڻاٽو
Dîk	ڦڙڻاڻو	E'bûr	ڦڙڙمڙ، ڦڙڻوڙرڙهڏا
Dîn	ڦڙڻوڻو	E'cêv	ڦڙڙوڻوڻو، ڦڙڙڙڙاڻو
Dîwar	ڦڙڻوڻو	E'debiyat	ڦڙڻوڻوڻوڻو
Dîz	ڦڙڻاڻو	E'det	ڦڙڙسٽ
Dost	ڦڙڻوڻاڻو	E'dlayî	ڦڙڻوڻوڻوڻا
Dudu	ڦڙڻو	E'fat	ڦڙڻوڻو
Duh	ڦڙڻو	E'fû	ڦڙڙڙڙاڻو
Dușem	ڦڙڻوڻاڻو	E'gît	ڦڙڻوڻو
Dû	ڦڙڻو، ڦڙڻوڻو	E'lb	ڦڙڻوڻا، ڦڙڻوڻو
Dûman	ڦڙڻو	E'mbar	ڦڙڙڙو
Dûmeqesk	ڦڙڻوڻو	E'mel	ڦڙڙمڙ
E ڦ		E'mir	ڦڙڻوڻوڻو، ڦڙڻوڻو
Egle	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو	E'nî	ڦڙڻو
Ek'in	ڦڙڻوڻو	E'nîşk	ڦڙڻوڻو
Elek	ڦڙڻوڻو	E'rd	ڦڙڻوڻوڻو
Elok	ڦڙڻوڻو	E'rdhej	ڦڙڻوڻوڻو
Em	ڦڙڻو	E'reb	ڦڙڻوڻو
Emek	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو	E'rebe	ڦڙڻوڻو
Endam	ڦڙڻوڻو	E'rf	ڦڙڙسٽ، ڦڙڻوڻو
Erê	ڦڙڻو، ڦڙڻو	E'rs	ڦڙڻو، ڦڙڻو
Ermene	ڦڙڻوڻو	E'rze	ڦڙڻوڻو
Ermûş	ڦڙڻوڻو	E'sl	ڦڙڻوڻوڻو
Erzan	ڦڙڻوڻو	E'sse	ڦڙڻوڻوڻو
Esker	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو	E'vd	ڦڙڻوڻو
Eşkere	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو	E'wil	ڦڙڻوڻو
Et'ek	ڦڙڻوڻو	E'wr	ڦڙڻوڻو
Eva	ڦڙڻو	E'yar	ڦڙڻو
Evîn	ڦڙڻوڻو	E'yb	ڦڙڻوڻو
Evqas	ڦڙڻوڻو	E'yîd	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو
Ew	ڦڙڻو	E'yne	ڦڙڻو
Ewan	ڦڙڻوڻو	E'zîz	ڦڙڻوڻو
Ewled	ڦڙڻوڻو	E'zman	ڦڙڻوڻو
Extiyar	ڦڙڻوڻو	E'rzê e'zman	ڦڙڻوڻو، ڦڙڻوڻو
Eywan	ڦڙڻوڻو		

Ê Ë

Êge	ქლიბი
Êgin	ყოჩალი, აქტიური
Êl	ტომი, ტომთა გაურთიანება
Êlek	უალეტი
Êmîş	ხილი
Êp'êce	საკმარისი
Êratî	თავშალი
Êriş	იერიში
Êş	ტკივილი
Êt'îm	ობოლი
Êvar	სალამი
Êzdî	ეზიდი, ეზიდური რწმენის მიმღევარი

F Ӯ

Fars	სპარსელი
Feda	მსხვერპლი
Felek	ბედისწერა
Ferh'eng	ლექსიკონი
Ferman	ბრძანება, ბრძანებულება
Feyîde	სარგებელი, შედეგი
Fe'm	ჭკუა, გონება
Fêkî	ხილი
Fikir	ფიქრი
Findiq	თხილი
Firaq	ჭურჭელი
Firavîn	სადილი
Firce	ჯაგრისი, ფუნჯი
Firinde	თვითმფრინავი
Firm	ნესტო
Firok	თვითმფრინავი
Firqî	განსხვავება
Fitîl	ფითილი
Fîl	სპილო
Fîncan	ფინჯანი
Fîno	ქუდი
Fîq	სალამური

Fîtînî   **სტვენა**

G	გ
Ga	ხარი
Gak'ûvî	ირემი
Gamêş	კამები
Garan	ჯოგი
Gav	ნაბიჯი, დრო
Gavan	მეჯოგე
Gazî	მოწოდება, დაძახება
Gede	ბიჭი
Gelî	ხეობა
Gem	აღვირი
Gemar	ნაგავი, ჭუჭყი
Gemî	გემი
Genim	ხორბალი, თავთავი
Gerden	ყელი, კისერი
Germ	თბილი
Gezgezk	ჭინჭარი
Gêzî	ცოცხი
Gilî	სიტყვა
Giran	მძიმე
Giregir	უხუცესი, წარჩინებული
Girê	ნასკვი
Girik	გორაკი
Gizêr	სტაფილო
Gîha	ბალახი, თივა
Gîsk	თიკანი
Gol	ტბა
Golik	ხბო
Gopal	კომბალი
Gore	წინდა
Goşe	კუთხე
Goşt	ხორცი
Govend	ფერხული
Guh	ყური
Guhar	საყურე
Gulan	მაისი
Gulaş	ჭიდაობა

Gulî	ნაწიავი	Hosta	ოსტატი, მასწავლებელი
Gund	სოფელი	Hûr	წვრილი
Gur'	მგელი	H' ჸ	
Gurc	ქართველი	H'al	მდგომარეობა
Gurcistan	საქართველო	H'ed	საზღვარი
Gûz	კაკალი	H'edadçî	მჭედელი
Gûzek	ფეხის კოჭი	H'ecî-legleg	ყარყატი, ყანჩა
H ჸ		H'ek'îm	ექიმი
Havîn	ბაფხული	H'emle	ორსული
Heban	გუდა	H'emû	სუსველა
Hejîr	ლელვი	H'enek	ხუმრობა
Hejmar	თვლა, რიცხვი	H'erf	ასო
Heq	უფლება, ფასი	H'evle	პალვა
Here	წადი!	H'evt	შვიდი
Hermûş	აბრეშუმი	H'evtêk	ერთი კვირა
Hesin	რკინა	H'esab	ანგარიში, თვლა
Hesinker	მჭედელი	H'ewş	ებო
Hesk	ჩამჩა	H'ewz	აუბი
Hesp	ცხენი	H'eyat	ებო
Hestû	ძვალი	H'eyîwan	ცხოველი
Heval	ამხანაგი	H'ezar	ათასი
Hevîr	ცომი	H'ezîran	ივნისი
Hevraz	აღმართი	H'ibr	მელანი
Hevsar	აღვირი	H'ijdeh	თვრამეტი
Hewa	ჰაერი	H'imam	აბანო
Heyîkel	ძეგლი	H'inar	ბროწეული
Hêdî	ნელა	H'irc'	დათვი
Hêja	ახლა	H'ışk	ხმელი, მაგარი, მშრალი
Hêk	კვერცხი	H'îm	ფუძე, საძირკველი
Hêkerûn	ერბოკვერცხი	H'îz	ტიკი
Hêlûn	ბუდე	H'ûr	ნაწლავი
Hênik	გრილი	H'ût	ვეშაპი
Hêstir	ცრემლი	I ი	
Hinguv	თაფლი	İlm	მეცნიერება
Hirmî	მსხალი	İnda	დაკარგვა
Hîv	მთვარე	İnê	დედა
Hogir	ამხანაგი	İrîn	ღრიალი
Horî	ფერია		

I o		J ɔ		K ɔ	
Îcar	ამჯერად	Jorê	ბევით		
Îlac	საშუალება	Jûjî	ბდარბი		
Îlon	სექტემბერი	Kal	მოხუცი		
Îman	რწმენა, სინდისი	Kalik	პაპა, ბაბუა		
Îmdad	დახმარება	Kapek	ნახერხი, მტვერი		
Îmk'an	საშუალება	Kam	კალო		
Îna	ნდობა	Kanî	წყარო		
Încîl	ბიბლია	Kar	ციკანი, ნუკრი		
Înî	პარასკევი	Karî	სოკო		
Înk'ar	უარი	Karvan	ქარავანი		
Însan	ადამიანი	Kartol	კარგოფილი		
Înt'am	გამოცდა	Keç'ik	გოგო		
Îr'o	დღეს	Kekê!	ბატონო!		
Îsa	იესო	Kela	ციხე		
Îsal	ამ წელს	Kelem	ეკალი		
Îş	საქმე	Ker	ყრუ		
Îşev	ამაღამ	Kerî	ნაჭერი, ნაწილი		
Îşq	სინათლე	Kevan	მშეილდი		
Îzbat	მტკიცება	Kevç'i	კოვზი		
Îzin	უფლება, ნება	Kevir	ქვა		
J ɔ		K ɔ		K ɔ	
Jan	ტკივილი	Kevn	ძველი		
Jar	გამხდარი	Kevotk	მტრედი		
Jeng	ჟანგი	Kew	მტრედი		
Je'r	შხამი, საწამლაგი	Kezî	ნაწნავი		
Jêr	ქვემო	Kêç'	რწყილი		
Jêrê	ქვევით	Kiras	პერანგი		
Jimar	რიცხვი, თვლა, ანგარიში	Kon	კარავი		
Jin	ქალი, ცოლი	Kor	ბრმა		
Jinap	ბიცოლა (მამის მხრიდან)	Kovik	ძაბრი		
Jinbav	დედინაცვალი	Kuç'ik	კოცონი, ცეცხლი		
Jinbira	ძმის ცოლი	Kulîlik	ყვავილი		
Jinxal	ბიცოლა (დედის მხრიდან)	Kund	ბუ		
Jîr	მოხერხებული, აქტიური	Kundir	გოგრა		
Jîyîn	ცხოვრება	Kur'(ik)	ბიჭი, ვაჟი		
Jor	ბემო	Kurmancî	კურმაჯი, ქურთული ენის დიალექტი		
		Kûç'ik	ძაღლი		

K' چ	K'ûsî چ	L ڦ
K'ade چادا		
K'anûn ڏاڳڻڻو		Laç'ik ٿاڙڻڻو
K'ap چوڻو		Lal ٿڙنڙو
K'as ڇاڻو, ڇوڻا		Laliş ڦاڻو, ڇاڻو ڇاڻو
K'ax'az چاڻاڻو		Landik ڇاڻاڻو
K'eçel چاڻاڻو		Lava ٻڙئڻا
K'ef چاڻو, ٻهڻو ڦاڻو		Law(ik) ڇاڻو, ڇاڻو ڇاڻو
K'elb ڇاڻو		Layîq ڇاڻو
K'ele ٿاڻو, چاڻا		Lebê? ٿا ڦاڻا?
K'elefe ٻاڻو ڇاڻو		Lec ڇاڻو
K'elem ڇاڻو ڇاڻو		Legleg ڇاڻو ڇاڻو
K'embe چاڻاڻو		Lehêf ٻاڻاڻو
K'en ڪوڻو		Lek'e ڇاڻا
K'er ڇوڻو		Lep ٿاڻو, ٻهڻو ڇاڻو
K'esk ڇڻڻاڻو		Lepik ٻهڻو ڇاڻو
K'eskesor ڇيٽاڻو ڇاڻو		Lewand ڇاڻو
K'eshî ڇاڻو ڇاڻو		Lez ٻڻڻاڻو, ٻڻڻاڻو
K'ê ڇو?		Le'd ڇوڻو
K'êlendî ڇيٽو		Lêmişt ڇاڻو ڇاڻو
K'êr ڇاڻا		Lêv ڇاڻو
K'êwrûşk ڇاڻو ڇاڻو		Libas ڇاڻو ڇاڻو
K'êzik ڇاڻو, ڇو		Ling ڇاڻو
K'ilît ڇاڻو ڇاڻو		Livîn ڇاڻو
K'itêb ڇاڻو		Lîstîk ٿاڻو, ڇاڻو
K'ise ڇيٽا		Lod ڇاڻو
K'ok ڇيٽو		Loş ڇاڻو
K'olos ڇاڻو ڇاڻو		Lûle ڇاڻو
K'otan ڇاڻو ڇاڻو		Lûri ڇاڻو
K'ox ڇو		
K'ulm ڇاڻو	Maç' ڇاڻا	
K'um ڇاڻو	Maf ڇاڻو	
K'urd ڇاڻو	Mak ڇاڻا	
K'urdistan ڇاڻو ڇاڻو	Mal ٿاڻو, ڇاڻو, ڇاڻو	
K'ursî ڇاڻا	Malbet ڇاڻا, ڇاڻا	
K'ûç'e ڇاڻا	Mam ڇاڻا, ڇاڻا	
K'ûp ڇاڻو	Mamoste ڇاڻو ڇاڻو	
K'ûsel ڇاڻا	Mang ڇاڻا	

Mase	մացուցա	Namûs	նամյասօ, Տօնճօսօ,
Mast	մաֆոնօ	Nan	Նյորօ
Meçît	թյիշտօ	Nas	նաբնօծօ
Meh	տզե, մտզարյ	Nav	Սաხյելլօ
Mejû	թզինօ	Navend	Այենքրօ
Mek't'eb	სյոռլա	Navik	Քունօ
Melek	անցյալոթօ	Navîn	Սամյաթլօ
Memik	ծյժյ	Nebat	Մայյարպինյլօ
Merî	ագամօճօ	Nebî	Մզուլոմշվուլօ
Mert'al	յարօ	Necar	Ջյորջալօ
Met'	մամուցա	Neç'ar	Շմլյայրօ
Meyî	դյալյէկօ	Neh	Աբրօ
Meyîmûn	մամյանօ	Neh'î	Րանոնօ
Me'de	մաճա	Nerdewan	Կոծյ
Me'r	ՑՎԵԼօ	Nerm	Ռծուլօ
Me'sî	տյշտօ	Neyar	Մցյերօ
Mêr	մամայացօ, յմարօ	Neyînûk	Սարկյ, Ցրիխուլօ
Mêş	ծյժօ	Nêç'îrvan	Թռնագուրյ
Mêvan	ևյումարօ	Nêrî	Ճուխօ
Mij	նուլլօ	Nêzîk	Աելլօ
Mijdar	նոյմերօ	Nikil	նույարնցօ
Mil	մեարօ, ծյժօ	Nîr	Շլելօ
Milet	եալեօ, Տաթոցադոյեծա	Nîsan	Աշրուլօ
Mirîşk	յատամօ	Nîvî	նախյարօ
Mîşk	տացչօ	Nod	Ռութմուլաատօ
Mix'are	ցամոյյածյլօ	O	Օ Ռ
Mor	ծյշյելօ, դամճա	Obe	ռօձ, Մռմտաձարյտա
Morî	մմոցօ		Սագցոմի
Moz	յյէլյարօ	Obebaşî	ռօձու մյտաշրօ
Mûm	Տանտելլօ	Ode	Հարծածի, մուսալյեծի
Mûrî	քոանքյցելլա	Ol	Ռիմյենճ, Ռյուլուցօ
N 6		Olam	ծյցարօ
Na	արճ	Oldar	Թռորիմյենյ
Naka	աելճ, աելճացյ	Olk'	Ռլյյօ
Nal	նալլօ	Omid	օմյեճօ
Nale-nal	յընյեսա	Onceh	օռնչճ
Name	Վյըրուլլօ	Ordek	օնչօ
Namil	մեարօ, ծյժօ	Ordî	Ճարօ

Ort'e	საშუალო, შუაში, შორის
Ort'eçî	შუამავალი
Orx'an	საბანი
Orx'e	ცხენი, იორდა
Ostan	პროვინცია, მხარე
Ot'ax	ოთახი
Ox'ir	ბედი
Ox'irme	მძიმე დღეები

P Յ

Paç'	კოცნა
Paqij	სუფთა
Par	შარშან
Parzûn	საწური, ფილტრი
Patik	კისერი
Payîz	შემოდგომა
Pembû	ბამბა
Penîr	ყველი
Pesin	ქება, შექება
Peya	ქვეითი, ფეხით მოსიარულე
Pez	ცხვარი
Pezk'ûvî	ირემი
Pe'nî	ქუსლი
Pêç'î	თითი
Pênc	ხუთი
Pêncsem	ხუთშაბათი
Piling	ვეფხვი
Pirs	შეკითხვა
Pis	ძე, ვაჟი
Pispor	მცოდნე, ყოჩადი
Pişt	გურგი
Pitik	ასანთი
Pîl	ბეჭი
Pîrik	ბებია
Pîvaz	ხახვი
Poç'	კუდი
Poz	ცხვირი
Pûng	პიგნა

P' Յ

P'adşa	მეცი
P'ak	კარგი
P'alan	კურტანი
P'ale	მუშა
P'apax	ფაფახი
P'arsû	ნეპი
P'arxan	ნეპი
P'ayî	ქება
P'elevan	ფალავანი
P'encere	ფანჯარა
P'er	ფრთა
P'erde	ფარდა
P'erî	ფერია
P'eyîv	ლაპარაკი, საუბარი
P'ê	ფეხი
P'êpelûk	კიბე
P'êpelûng	კიბე
P'êxember	წინასწარმეტყველი, მოციქული

P'incar	მწვანილი
P'ira	ხილი
P'irî	ღრძილი
P'irp'irîk	პეპელა
P'irtûk	წიგნი
P'işîk	კატა
P'îne	ქსოვილის ნაჭერი
P'îr	ფირი, ეზიდთა სასულიერო პირი
P'or	თმა
P'ût	კერპი

Q ყ

Qaf	თავი, ქალა
Qalç'ik	ქერქი
Qalç'îç'ek	ენძელა
Qamçû	მათრახი
Qant'ir	ჯორი
Qanûn	კანონი
Qarik	ყვავი

Qatix	მაწონი	R'eqasçi	მოცეკვავე
Qaûn	ნესვი	R'es	შავი
Qaûş	ქამარი	R'eshêle	შოშია
Qayîde	წესი, მელოდია	R'ev	სირბილი, გაქცევა
Qaz	ბაფი	R'evo	ჯოგი ცხენთა
Qelem	კალამი	R'ext	ქალის ყელსაბამი
Qelen	ქალის გამოსასყიდი,	R'ez	ვენახი
	ურვათი	R'ê	გზა
Qelin	ჩიბუხი	R'êbir	წინამძღოლი,
Qeme	ხანჯალი		ხელმძღვანელი
Qet	სართული	R'êncber	მიწის მუშა
Qewal	ებიდთა სასულიერო	R'ih	სული
	პირი	R'im	შუბი
Qewl	ლოცვანი	R'imbaz	შუბოსანი
Qeyîd	ბორკილი	R'ind	კარგი, ლამაზი
Qijik	ყვავი	R'inde	შალაშინი
Qirme	რევოლუცია	R'o, R'oj	მზე, დღე
Qiç'ik	ყვითელი	R'ojava	დასავლეთი
Qîr	ფისი	R'ojhilat	აღმოსავლეთი
Qîz(ik)	გოგო	R'ojî	მარხვა
Qubeqaz	გედი	R'ojname	გატეთი
Qulç'	კუთხე	R'û	სახე, წვერი
Quling	წერო	S ს	
Quran	ყურანი, მუსლიმანთა	Sae't	საათი, ჯანმრთელობა
	წმინდა წიგნი	Saffi	ნათელი, გამჭვირვალე
Qurban	მსხვერპლი, ბვარაკი	Sal	წელი
R რ		Sar	ცივი
R'abûn	ადგომა	Sax	ცოცხალი
R'adîo	რადიო	Sax'	სალი
R'akirin	აღება, გაღვიძება	Sax'lem	ჯანმრთელი
R'amûsan	კოცნა	Se	ძალლი
R'ast	მარჯვენა, სწორი,	Sed	ასი
	მართალი	Sele	კალათა, გოდორი
R'azan	ძილი	Senem	კერპი
R'azî	თანახმა, კმაყოფილი	Sergîn	ნაკელი
R'eca	თხოვნა	Serî	თავი
R'ef	გუნდი ფრინველთა	Serek	ხელმძღვანელი
R'en	ბარძაყი, თებო	Serk'ar	უფროსი
R'eng	ფერი		

Serok	ծյլագօ	Şêx	Շյօխօ, յօնդտա
Serma	სიციզე		სასულიერო პირი
Sêv	ვაშլո	Şikil	Սյրատո
Sibe	დილა	Şimik	ფეხსაცმելո
Sifre	სუფრა	Şiv	չռիս
Silq	ჭաრხալո	Şivan	թվայթեօ
Sing	մյերգօ	Şîr	ռծյ
Sinî	լանցարօ, ևանօ	Şîv	վաեմամօ
Sipas	մագլոბա	Şûr	եթալո
Sipî	տետրօ	T Ծ	
Sitêrk	վարևկլազօ	Tamar	մարլզօ, շյոնտօ
Sitûn	ծոծօ	Taq	սարտուլօ
Sit'î	յալձագոնօ	Tav	թիյ
Sivat	տեծերցալո	Tawûs	ֆարշեզանցօ
Siyar	մեյզարօ	Tebax	ացակետօ
Sîber	յոլցա	Telik	եացանցօ
Sîr	նոորօ	Temar	մարլզօ, շյոնտօ
Sol	պահապելո	Tendûr	տռեյ
Sor	վուղելո	Teng	զովրօ
Sûr	լոնց	Tevşo	პագարա լուլօ
Ş Ձ		Teyîr	գրոնցելո
Şa	գաხարյելո	Teyîrok	ևըլյա
Şagirt	մովացյ, մուժավլյ	Te'jî	թվարօ
Şal	մարյալո	Te'me	լամյա
Şalik	վոնսացարօ	Te'stê	սայջմյ
Şasî	մշբլոմա	Te'v	թիյ
Şax	թոգօ, ռյա	Tiringî	լույզա
Şe	սավարլելո	Tirî	պյորմյնօ
Şebeq	գանտօնագօ, դոլձ	Tirmix	գուցեօ
Şeher	յալձայօ	Tîr	օւսարօ
Şekir	մայարօ	Tîrênc	ևեօզօ
Şemî	մածատօ	Tîrmeh	օվլուսօ
Şems	մթօն լզտայեծա յօնդյեծտան	Tûj	թվարյ, ծասրօ
Şene	պովալո, որտուտա	Tûrk	ծյալ
Şerbik	թոլիթա	T' Թ	
Şev	լամյ	T'a	լոյեօ
Şêr	լոմօ	T'ab	մոտմինյեօ
Şêst	սամուցօ	T'ac	գաործցանօ

T'ar'	თარო	Varik	დედალი
T'as	თასი	Vekirî	ღია
T'asme	ქამარი, თასმა	Veşartî	დამალული, დაფარული
T'embel	ბარმაცი	Vêga	ახლა
T'emî	რჩევა, დარიგება	Vêrgul	მძიმე-სასვენი ნიშანი
T'enê	მარტო	Vine-vin	ბურდუნი
T'erezû	სასწორი	Vir'	ტყუილი
T'erzî	მკერავი	Vir'ek	მატყუარა
T'es î	თითისტარი, ჯარა	Virmî	ახალშემილი
T'est	ტაშტი	Virvirok	ბზრიალა
T'eterek	ბორბალი	Vîte-vît	ქლურტული
T'ewrat	ბველი აღქმის წიგნი	W ვ	
T'êl	ძაფი	War	ადგილი, სადგომი
T'ibark	წმინდანი, წმინდა	Ware-war	ძახილი
T'ilî	თითი	Waris	თოკი
T'itûn	თუთუნი	Wawik	ტურა
T'iving	თოფი	We	თქვენ
T'ip	ასო	Wek'îl	წარმომადგენელი, ადვოკატი
T'op	ბურთი, ბარბაზანი	Welat	სამშობლო, ქვეყანა
T'or'	ბადე	Wele	ღმერთმანი
T'orbe	ჩანთა, პარკი, ტომარა	Werdek	იხვი
T'ûle	ლეკვი	Were	მოდი
T'ût'î	თუთიყუში	Werm	სიმსივნე
U უ		Wezîr	ვეზირი, მინისტრი
Ucre	უჯრა	We'de	დრო, ვადა
Ulm	მეცნიერება, ცოდნა	Wêne	სურათი
Ulmdar	მეცნიერი	Wêrgî	გადასახადი
Unda	დაკარგვა	X ხ	
Ü უ		Xaç'	ჯვარი
Ü	და-კავშირი	Xaç'p'arêz	ქრისტიანი
Üris	რუსი	Xal	დედის ძმა
Ürt'	შთამომავლობა, მემკვიდრე	Xalî	მიწა
Üşî	მტევანი	Xaltîk	დეიდა
Üto	უთო	Xalxalok	ჭია-მაია
V ვ		Xanî	სახლი, შენობა
Vajî	უკუღმა	Xaşxaşk	ყაყაჩო
Vala	ცარიელი	Xelq	ხალხი

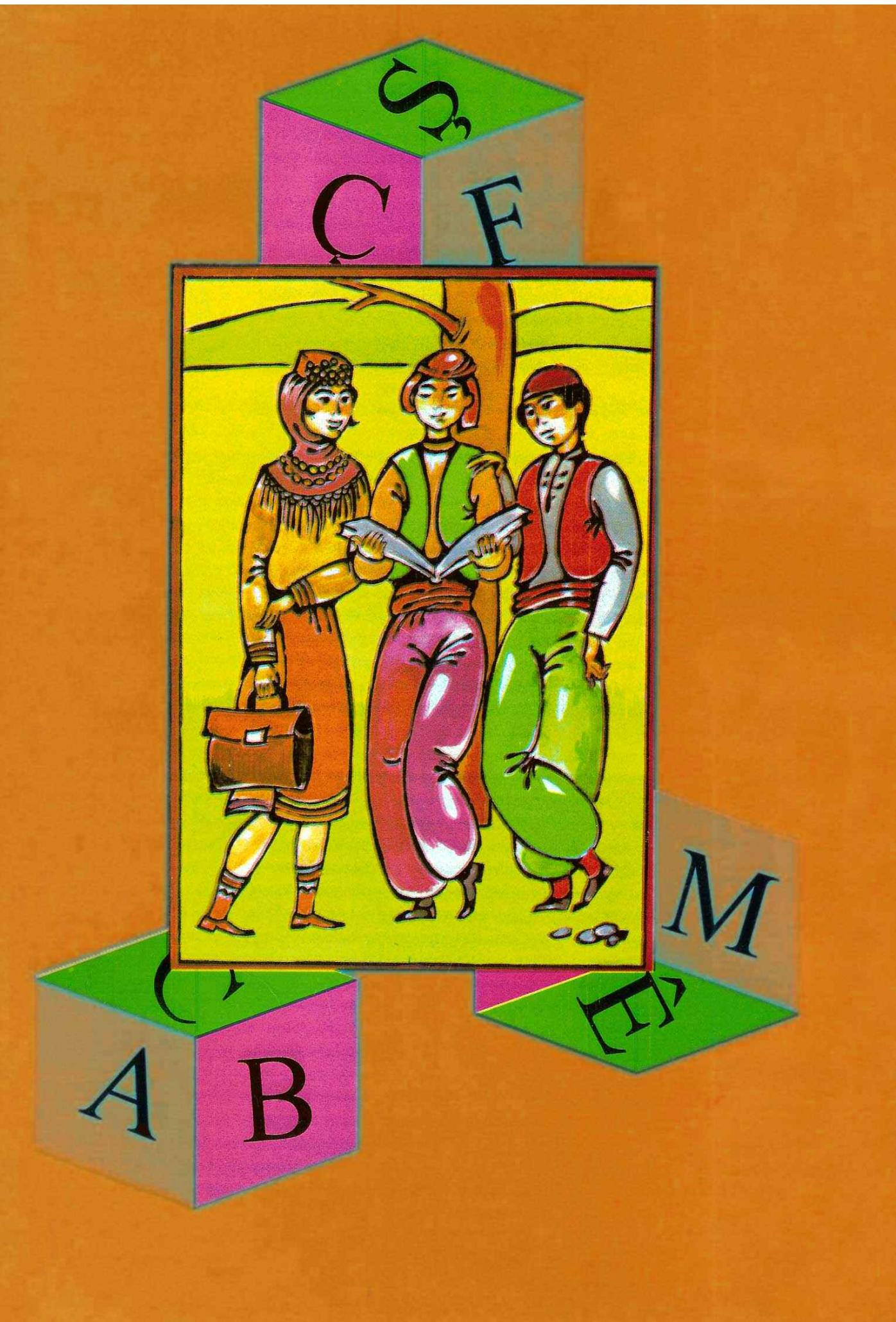
Xewn	سیشماڭو
Xez	بەڭى
Xezal	مۇھەممەد
Xinzîr	لەئەن
Xirxe	بەرگە
Xolxolîk	سەققۇزى
Xox	جەڭىز
Xudê	لەپەرەتىپ
Xulam	يەڭىز
Xûn	سەلسەلەن

X' ئ

X'onçe	جەڭىزلىرى
Y ئىز	
Yan	مەرىعەدە، لەپەرەتىلەن
Yar	مەغىددەن
Yar'ebî!	لەپەرەتىپ!
Yek	جەرتىپ
Yekbûn	غاچىرىنىڭىز
Yekşem	جەپىرىڭىز
Yazî	دەرىپ

Z 8

Zarok	دەۋەڭىز
Zava	سەيدە
Zebeş	سەپەمەتىرەن
Zeman	لەپەرەتىپ، گەپىڭىز
Zembîl	كەلەتاتا
Zend	مەڭىز
Zengil	بەنەن
Zengû	ئەپەنگىز
Zer	پەزىتەپەن
Zerdele	كەنەنەمەن
Zevî	پەنەنە
Zêن	بەنەنەمەن
Zêr	ئەنەنە
Zik	مەنەنەلەن
Ziman	ئەنەنە
Zinar	كەنەنە
Zincîr	خەنگىز
Zivistan	بەنەنەمەن
Ziya	پەزىتەنەنە
Ziyaret	ئەنەنەدا، ەنەنەلەن، سەلەنەپەنە
Zîn	ئەنەنە
Zîv	پەزىتەنەنە
Zurne	بەنەنەنە

Ezdixane.ru